

Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte

Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte

Materias

Curso 3

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P02G050V01501	Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte I	1c	6
P02G050V01502	Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo I	1c	6
P02G050V01503	Valoración e prescrición do exercicio físico para a saúde	1c	6
P02G050V01504	Xestión e organización dos sistemas deportivos I	1c	6
P02G050V01601	Actividade física e deporte adaptado	2c	6
P02G050V01602	Actividade física e deporte recreativo	2c	6
P02G050V01603	Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte II	2c	6
P02G050V01604	Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo II	2c	6
P02G050V01901	Actividades de fitness	1c	6
P02G050V01902	Xerontoloxía e actividade física	1c	6
P02G050V01903	Biomecánica da técnica deportiva	2c	6
P02G050V01904	Deportes náuticos	2c	6
P02G050V01912	Socorrismo e a súa didáctica	1c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte I**

Materia	Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte I			
Código	P02G050V01501			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Rey Cao, Ana Isabel			
Profesorado	Rey Cao, Ana Isabel			
Correo-e	anacao@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	<p>A didáctica é o ramo das Ciencias da Educación que ten por obxecto a optimización do proceso ensino-aprendizaxe (E-A).</p> <p>O obxectivo fundamental desta materia é facilitar ao alumnado os coñecementos básicos para desenvolver con rigor didáctico a programación dun proceso de ensino-aprendizaxe a través de prácticas corporais.</p> <p>A Didáctica é un contido transversal indispensable para a práctica profesional das graduadas e graduados en Ciencias da Actividade Física e o Deporte. Está presente en todo proceso de E-A, con independencia do ámbito onde se desenvolva: rendemento deportivo, ocio, educación ou saúde.</p> <p>Nesta aproximación inicial (no segundo cuadrimestre impártese Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte II) abórdanse os principais elementos do sistema que constitúe unha programación educativa. A materia aporta as ferramentas básicas coas que posteriormente poder adaptarse a calquer proceso de ensino-aprendizaxe en contextos non formais (docencia en actividades extraescolares, escolas deportivas, asociacións, centros socioculturais, academias, etc.) e formais (educación física escolar).</p> <p>A materia céntrase na dimensión máis instructiva dos procesos de E-A. No deseño das tarefas de E-A para a optimización dos contidos en coherencia coas competencias, obxectivos; e na aplicación dos métodos para o control da disciplina, o espazo e a comunicación.</p>			

Competencias

Código	
CG1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.
CG11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.
CG15	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino- aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.
CG16	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte.
CG18	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte.
CG20	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas.
CG21	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físicodeportivas.
CG23	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade.
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Identificar os diferentes elementos do acto didáctico, como se articula a súa presenza na programación e entender a relación entre eles.	CG15
Conceptualizar que é unha programación sistémica, os modelos didácticos fundamentais e os elementos que constitúen a ecoloxía dos procesos de ensino-aprendizaxe.	CG1 CG2
Utilizar a plataforma de teledocencia para supervisar a guía docente, o guiión do traballo e realizar a inscrición para o traballo por proxectos/microensino.	CG12
Empregar a web 2.0 para avaliar os procesos de E-A desenvolvidos na aula.	

Asimilar que a realización dunha boa programación é un factor fundamental para unha boa práctica profesional vencellada á actividade física e o deporte.	CG11 CG13
Comprender que a reflexión durante a programación e práctica docente responde a un aspecto básico da deontoloxía profesional.	CG11 CG13
Seleccionar, secuenciar e explicitar obxectivos para unha programación de forma sistémica e articulada en niveis de concreción.	CG15 CG21
Seleccionar, secuenciar e explicitar contidos para unha programación sistémica e articulada en niveis de análise epistemolóxico e psicopedagóxico.	CG15 CG16 CG21
Seleccionar e aplicar os métodos e técnicas didácticas máis acordes aos obxectivos, contidos, modelo didáctico e estratexia seleccionada na programación.	CG13 CG15 CG16 CG18 CG20 CG21 CG23
Deseñar sesións a través da motricidade realizando unha elección e ordenación idónea dos elementos didácticos.	CG15 CG16 CG18 CG20 CG21 CG23 CG26
Deseñar tarefas acordes aos obxectivos e contidos.	CG15 CG18 CG20 CG23 CG26
Realizar en equipo unha programación didáctica completa para unha intervención concreta.	CG2
Desenvolver unha intervención didáctica nun contexto facilitado, prestando especial atención ás habilidades comunicativas.	CG12 CG13
Aceptar as avaliacións externas e empregalas como eixos de reflexión sobre a propia competencia didáctica.	CG25 CG26
Ser autocrítico/a coas habilidades didácticas.	
Desenvolver a capacidade de avaliación didáctica observando o desenvolvemento dos elementos do acto comunicativo na praxis dos procesos de ensino-aprendizaxe.	
Analizar sistémicamente a programación desenvolvida avaliando a súa coherencia estratéxica.	

Contidos

Tema	
1. Fundamentación teórica da Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte.	1.1. A didáctica. 1.1.1. Contextualización histórica. 1.1.2. Definición. 1.1.3. Obxecto, funcións e clases de didáctica. 1.1.4. Didáctica e currículo. 1.2. Os procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte. 1.2.1. Delimitación e epistemoloxía do concepto.
2. Elementos básicos na programación dos procesos de ensino aprendizaxe a través da actividade física e o deporte.	2.1. Concepto de programación.
3. A coherencia na programación didáctica.	2.2. Modelos de programación.
4. Programación dos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte no terceiro nivel de concreción ou programación a curto prazo. As unidades de programación.	2.3. Características da programación. 2.4. Componentes da programación. 3.1. Concepción ecolóxica dos procesos de E-A na actividade física e o deporte. 4.1. A programación a curto prazo.

5. Modelos para a intervención a través da actividade física e o deporte nos elementos presentes no terceiro nivel de concreción ou programación a curto prazo.

- 5.1. Tipos de obxectivos.
 - 5.1.1. Tarefas do profesorado vencelladas aos obxectivos.
- 5.2. Os contidos. Tipos de contidos.
 - 5.2.1. Os contidos na educación a través da motricidade.
 - 5.2.2. Tarefas do profesorado vencelladas aos contidos.
- 5.3. Metodoloxía dos procesos de E-A na actividade física e o deporte.
 - 5.3.1. Conceptos e elementos.
 - 5.3.2. Métodos de práctica.
 - 5.3.3. Métodos para a organización da sesión.
 - 5.3.4. Métodos para a organización espacial e material.
 - 5.3.5. Métodos para a formación e distribución de grupos.

5.4. Métodos para a xestión da disciplina.

6. A tarefa didáctica.

- 6. Actividades de ensino-aprendizaxe.
 - 6.1. A tarefa didáctica.
 - 6.2. Método de presentación da tarefa.
 - 6.3. Formulación de tarefas.
 - 6.4. Análise didáctico das tarefas motrices.

7. Habilidades do/a docente nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte.

- 7. Métodos para a comunicación.
 - 7.1. Habilidades de comunicación.
 - 7.2. Retroalimentación.
 - 7.3. Estratexias para unha comunicación sen prexuízos de xénero e non sexista.
- 8. A práctica reflexiva.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	10	30	40
Resolución de problemas	10	10	20
Traballo tutelado	1	15	16
Seminario	3	21	24
Estudo de casos	12	0	12
Obradoiro	2	6	8
Prácticas de laboratorio	13	13	26
Exame oral	1	3	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Clases Maxistras nas que se explican os fundamentos teóricos. O alumnado asimila e toma apuntes. Expón dúbidas e cuestións complementarias.
Resolución de problemas	Traballo individual e grupal de resolución de tarefas nas clases B e C. A profesora presenta e exemplifica a tarefa e o alumnado resolve e expón dúbidas.
Traballo tutelado	O alumnado diseña, imparte e analiza diferentes método e tarefas didácticas. Deseño e desenvolvemento dunha intervención didáctica a través da actividade física e o deporte. Aplicación de microensino. Cada grupo desenvolverá unha sesión según as características básicas determinadas na opción que lle sexa asignada. En cada unha delas abórdase especificamente un método didáctico. Esta sesión deberá ser impartida aos seus compañeiros e compañeiras nas aulas prácticas.
Seminario	É obrigación do alumnado manterse informado das posibles modificacións no calendario de prácticas. É obrigatorio realizar un mínimo de dúas titorías (seminario) antes da realización da sesión. Unha delas será en hora de clase.
Estudo de casos	O alumnado presenta á profesora o desenvolvemento do seu traballo tutelado nun mínimo dunha titoría grupal. Análise didáctica e discusión da sesión práctica realizada na clase laboratorio realizada na práctica B. O alumnado deberá participar activamente e realizar as tarefas encomendadas na clase A correspondente.

Obradoiro	Intervención docente. O alumnado imparte unha sesión a un grupo de alumnos/as que foi programada no traballo tutelado e nos seminarios. A sesión é avaliada por el@s mism@s, os seus compañeir@s e a profesora. Empréganse ferramentas de observación sincrónica e a través de gravación audiovisual.
Prácticas de laboratorio	Nas aulas de laboratorio experimentanse diferentes intervencións a través da motricidade. Participación nun microensino e na reflexión-análise do final da sesión.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Supervisión, discusión e corrección do traballo tutelado.
Obradoiro	Supervisión e avaliación da intervención docente.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	Microensino: Programación e desenvolvemento dunha intervención didáctica a través da actividade física e o deporte. Os criterios son: - Entregar o borrador da sesión e a memoria final no prazo establecido. - Desenvolver o traballo cumprindo os requisitos formais e de contido esixidos. - Levar á práctica a sesión deseñada. - Asistir a dúas titorías para a revisión previa da sesión e a clase onde se explica o método correspondente a esa sesión. - Deseñar e explicitar tarefas cumprindo os criterios solicitados (aplicación de métodos específicos). - Obrigatorio para todo o alumnado.	20	CG1 CG2 CG11 CG12 CG13 CG15 CG16 CG18 CG20 CG21 CG23 CG25 CG26
Seminario	Asistencia en grupo as titorías para a supervisión e discusión do traballo tutelado. - O alumnado debe asistir as titorías coas tarefas de control realizadas que se explicitan no guión do traballo. - Só se cualificará ao alumnado que asista.	5	CG2 CG11 CG12 CG25 CG26
Estudo de casos	Asistencia e participación activa na reflexión e análise didáctica que se realizará da sesión práctica desenvolvida na clase B. Execución e entrega das tarefas propostas. Participación nas tarefas de avaliación.	5	CG12 CG13 CG15 CG20 CG25 CG26
Obradoiro	Desenvolvemento dunha intervención didáctica en grupo. O alumnado asumirá a docencia dun mínimo dunha actividade de ensino-aprendizaxe. Os criterios son: - Organizar a fase pre-activa. - Xestionar axeitadamente os recursos materiais e espaciais durante o desenvolvemento da sesión. - Implementar estratexias de disciplina e participación pasiva. - Desenvolver a fase reflexiva con criterios didácticos. - Adoptar unha actitude docente positiva. - Organizar e desenvolver a fase post-activa xunto co alumnado (reflexión e análise da sesión).	5	CG11 CG23 CG25 CG26
Prácticas de laboratorio	Control da participación nas clase de laboratorio. -Asistir e participar activa e criticamente no microensino cun mínimo do 80% das prácticas das horas dos grupos B e C. - Realizar correctamente a observación de habilidades de comunicación e máis a gravación audiovisual. -A asistencia a máis de un 80% da docencia de aula de créditos B e C eximirá da realización do exame práctico final. -Este criterio non é de obrigado cumprimento para superar a materia, posto que o alumnado que supere o 20% de faltas poderá acceder á avaliación final mediante una proba dos créditos de laboratorio. Calificación de apto/a ou non apto/a	5	CG13 CG15 CG16 CG18 CG20 CG21 CG23 CG25

Exame oral	Defensa oral do traballo escrito. O alumnado respostará as cuestións realizadas pola profesora sobre á programación da sesión desenvolvida no traballo tutelado.	60	CG1 CG2 CG11 CG13 CG15 CG16 CG18 CG20 CG21 CG23 CG26
	En casos específicos, mediante negociación previa coa profesora, esta ferramenta de avaliación poderá ser substituída por un exame escrito de desenvolvemento.		

Outros comentarios sobre a Avaliación

Réxime avaliación continua:- Os traballos deberán entregarse nas datas determinadas pola profesora.

- En caso de non superar a materia na primeira convocatoria, as competencias non adquiridas avaliaranse na convocatoria de xuño/xullo. Nas convocatorias correspondentes ao mesmo curso académico conservaranse as cualificacións obtidas nas ferramentas de avaliación superadas. Será necesario repetir as ferramentas necesarias para obter un mínimo de 5 puntos. - Non existe posibilidade de manter partes da materia aprobadas procedentes de anteriores cursos académicos.

- O alumnado que se atope en circunstancias especiais e/ou xustificadas polas que non poida realizar algunha das ferramentas de avaliación, deberá comunicalo ao inicio do curso para poder adaptar a avaliación ao seu caso. No caso de concorrer a circunstancia excepcional durante o desenvolvemento do curso, deberá comunicalo cunha antelación mínima de dous meses á data oficial do exame.

- Manteranse os mesmos criterios para aprobar nas sucesivas convocatorias.

Avaliación global:- O alumnado que non teña optado á avaliación continua, realizará unha avaliación global nas datas oficiais.

- As datas oficiais dos exames pódense consultar na web da facultade na ligazón

<http://fcced.uvigo.es/es/docencia/examenes/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Florence, J., Brunelle, J. & Carlier, G., **Enseñar Educación Física en Secundaria. Motivación, organización y control.**, 1ª ed., Inde, 2000

Galera, A., **Manual de didáctica de la Educación Física I. Una perspectiva constructivista moderada. Funciones de impartición.**, 1ª ed., Paidós, 2001

Galera, A., **Manual de didáctica de la Educación Física II. Una perspectiva constructivista moderada. Funciones de programación.**, 1ª ed., Paidós, 2001

Rey Cao, Ana, **Didáctica de los procesos de enseñanza-aprendizaje en la actividad física y el deporte I. Apuntes de la asignatura.**, Pontevedra, 2017

Seners, P., **La lección de Educación Física. Inde.**, 1ª ed., Inde, 2001

Bibliografía Complementaria

Aggerholm, K.; Standal, O.; Barker, D.M. & Larson, H., **On practising in physical education: outline for a pedagogical model. Physical Education and Sport Pedagogy**, 23, 2, 197-208, <https://doi.org/10.1080/17408989.2017.1372408>, 2017

Barker, D.M.; Aggerholm, K.; Standal, O. & Larsson., **Developing the practising model in physical education: an expository outline focusing on movement capability. Physical Education and Sport Pedagogy**, 23(2), 197-209, <https://doi.org/10.1080/17408989.2017.1371685>, 2018

Blández Ángel, Julia, **Programación de unidades didácticas según Ambientes de aprendizaje.**, 1ª ed., Inde, 2000

Palao Andrés, J. M. y Ortega Toro, E., **Formas de organización en educación física.**, 1ª ed., Diego Marín, 2009

Contreras, Onofre, **Didáctica de la Educación Física. Un enfoque constructivista.**, 1ª ed., Inde, 1998

Devís Devís, J. & Peiró Velert, C., **Nuevas perspectivas curriculares en Educación Física: la salud y los juegos modificados.**, 1ª ed., Inde, 1992

Famose, J.P., **Aprendizaje motor y dificultad de la tarea.**, 1ª ed., Paidotribo, 1992

Fraile Aranda, A. (coord.), **Didáctica de la educación física: una perspectiva crítica y transversal.**, 1ª ed., Biblioteca Nueva, 2004

Gallego, J.L. y Salvador, F., **Metodología de la acción didáctica en Medina y Salvador (coord), Didáctica General (pp.157-181).**, 1ª ed., Pearson, 2005

González Arévalo, C., **El proceso de programación en la enseñanza de la actividad física y el deporte. Apuntes**, 80, 20-28, 2005

González Arévalo, C. & Lleixà Arribas, T. (coords.), **Didáctica de la Educación física. Ministerio de Educación, Instituto de Formación del Profesorado, Investigación e Innovación Educativa**, 1ª ed., Graó, 2010

López Pastor, V.(Coord.), **La sesión en Educación Física: los diferentes modelos y los planteamientos educativos quesubyacen.**, <https://www.efdeportes.com/efd43/sesion.htm>, 2001

Mosston, M., y Ashworth, S., **La enseñanza de la educación física. La reforma de los estilos de enseñanza.**, 1ª ed., Barcelona, 1993

Pedraza Gómez, Z., **De la educación física y el uso de sí: ejercicios estético-políticos de la cultura somática moderna**, 14(2), Movimento, 2008

Pérez, A.I. & Gimeno, J., **Pensamiento y acción en el profesor: de los estudios sobre la planificación al pensamiento práctico. Infancia y aprendizaje**, 42, 37-63,

Sicilia Camacho, A., **La investigación de los estilos de enseñanza en la educación física. Un viejo tema para un nuevo siglo. Sevilla**, 1ª ed., Wanceulen, 2001

Sicilia, A.; Sáenz-López, P.; Manzano, J.I. y Delgado, M.A., **El desarrollo curricular de la Educación Física en Primaria y Secundaria: un análisis desde la perspectiva del profesorado. Apunts: Educación física y deportes**, 98, 23-32, ISSN 1577-4015,, 2009

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte II/P02G050V01603

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Aprendizaxe e control motor na educación física e o deporte/P02G050V01102

Educación: Pedagogía da educación física e o deporte/P02G050V01103

Fundamentos da motricidade/P02G050V01204

Xogo motor/P02G050V01105

Socioloxía: Socioloxía e historia da actividade física e o deporte/P02G050V01203

Educación: Epistemoloxía das ciencias da actividade física, o deporte e a educación física/P02G050V01301

Expresión corporal e danza/P02G050V01402

Outros comentarios

Recoméndase:

A asistencia de forma continua ás clases presenciais.

A realización das actividades de avaliación continua.

Prestar atención á temporalización das actividades e traballos do curso.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisíbel evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

A) Metodoloxías docentes que se modifican

Realizaranse as mesmas metodoloxías docentes que as contempladas nunha situación sen alerta pero adaptándoas a unha modalidade online. A tal fin empregárase o Campus Remoto e outras ferramentas como Zoom, Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams ademais de Moovi (e aquelas outras que estean dispoñíbeis no momento e poidan ser empregadas de mutuo acordo polo alumnado e a profesora para desenvolverse na materia).

Polo tanto as metodoloxías serán:

- Lección maxistral. Realizarase a través do Campus Remoto e Moodle. Terán como soporte para o seu seguimento documentación e material didáctico dispoñíbel en Moovi.
- Resolución de problemas. Realizarase a través do Campus Remoto e Moodle. Algunhas entregas poderán ser realizadas por correo electrónico ou Moovi.
- Traballo tutelado. O alumnado traballará en grupo mediante ferramentas como google drive ou dropbox. En caso de imposibilidade de acceso a estes recursos, o traballo poderá ser individual. A intervención docente poderá ser en modalidade online destinada aos seus compañeiros/as de clase, en modalidade presencial a persoas da súa contorna coas que teña contacto seguro nese momento. En todos os casos a intervención será gravada en video e facilitada á docente. A entrega será online mediante correo electrónico ou plataforma de teledocencia (Moovi).
- Seminario. Realizarase online mediante videoconferencia a través do Campus Remoto.
- Estudo de casos. Realizarase online mediante videoconferencia a través do Campus Remoto e outras plataformas para a docencia online como Zoom, Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams. Para avaliación tamén empregáranse ferramentas da plataforma Google, Kahoot ou outras apps semellantes.
- Obradoiro. Realizarase unha intervención docente. Poderá ser: 1. Online a través de Campus Remoto, Zoom, Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams ou calquera outra plataforma de teledocencia que permita a interacción visual e verbal do alumnado. O alumnado terá que adaptar a súa programación a un contexto virtual. 2. En presenza física con persoas da

sua contorna coas que teña contacto seguro durante ese período. Neste caso a intervención deberá ser gravada e facilitada á docente.

- Prácticas de laboratorio. Realizaranse online a través de Campus Remoto, Zoom, Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams. Algunhas poderán ser enviadas en forma de tarefa que o alumnado terá que realizar de xeito autónomo e cumprimentar unha avaliación.

B) Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

As titorías desenvolveranse a través do campus remoto. Despacho 2129

(<https://campusremotouvigo.gal/access/public/meeting/912187149>)

Poderase empregar a ferramenta Doodle para a xestión das titorías e seminarios.

C) Outras modificacións

No caso da semipresencialidade as metodoloxías de resolución de problemas poderán realizarse nun contexto presencial pero modificando as prácticas motrices de tal xeito que se respecte a distancia interpersonal e o esforzo físico sexa moi moderado. As prácticas pasarán a ser exemplificacións dalgúns alumnos/as (que rotarán na participación) que o resto do alumnado analizará. Empregarase a modalidade de ensino en pequenos grupos.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

A avaliación manterase igual. As diferentes metodoloxías/probas realizaranse polos medios telemáticos especificados (Campus remoto, Moodle, Skype, Zoom, etc.).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo I**

Materia	Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo I			
Código	P02G050V01502			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	García García, Óscar			
Profesorado	García García, Óscar Ramírez Farto, Emerson			
Correo-e	oscargarcia@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código	
CG1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.
CG5	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre a estrutura e función do corpo humano.
CG8	Coñecemento e comprensión da estrutura, función e desenvolvemento das diferentes manifestacións da motricidade humana.
CG11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.
CG14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.
CE7	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar o proceso de adestramento nos seus distintos niveis
CE8	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, durante o proceso do adestramento deportivo
CE9	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica actividade físico-deportiva na poboación que realiza adestramento deportivo
CE10	Capacidade para identificar os riscos, que se derivan para a saúde dos deportistas, da práctica de actividades físicas inadecuadas no contexto do adestramento deportivo
CE11	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de adestramento deportivo
CE12	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo, adecuado para cada tipo de actividade de adestramento deportivo

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
O estudante será capaz de propoñer o desenvolvemento de as diferentes capacidades condicionais adecuándoas a as necesidades de o deportista, e establecer o control de a carga dentro de o proceso de adestramento para conseguir un efecto concreto	CG5 CG8 CG14	CE7 CE11
O estudante será capaz de aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, para xustificar o efecto que provoca o adestramento deportivo	CG2 CG5 CG8 CG14	CE8
O estudante será capaz de identificar os riscos, que se derivan para a saúde dos deportistas, da práctica inadecuada de exercicios e métodos de adestramento deportivo	CG5 CG8 CG14 CG26	CE7 CE9 CE10
O estudante será capaz de seleccionar e saber utilizar o material e equipamiento deportivo adecuado para desenvolver cada capacidade condicional dentro de o proceso adestramento deportivo	CG2 CG5 CG26	CE12
O estudante será capaz de propor e executar exercicios ou tarefas cos seus indicadores de control da carga dentro de cada capacidade condicional para garantir nos deportistas un determinado efecto do adestramento	CG5 CG14 CG26	CE7 CE11

Contidos

Tema

FUNDAMENTOS DO ADESTRAMENTO DEPORTIVO	<p>Tema 1. A adaptación no deporte: O efecto do adestramento deportivo Concepto de adestramento deportivo Concepto de adaptación no deporte El proceso de adaptación deportiva Mecanismo xeral de adaptación Síndrome xeneral de adaptación Dinámica do proceso de adestramento deportivo: estímulo, fatiga, recuperación, supercompensación, adaptación Fases sensibles na adaptación</p> <p>Tema 2. A carga de adestramento Concepto de carga de adestramento Tipoloxía de cargas de adestramento Aspectos que determinan a carga de adestramento: contido, magnitude, organización da carga Adestramento concorrente e interferencias no adestramento</p> <p>Tema 3. A forma deportiva Concepto de forma factores que determinan o rendemento deportivo características da forma deportiva Tipos de forma deportiva Fases do estado de forma Síntomas do estado de forma Avaliación da forma deportiva</p> <p>Tema 4. Os principios do Adestramento Deportivo Concepto e clasificación Principios biolóxicos principios pedagóxicos principios de planificación e organización</p>
--	---

FUNDAMENTOS, ESTRUCTURA E MÉTODOS DO ADESTRAMENTO DAS CAPACIDADES CONDICIONAIS

Tema 5. Fundamentos, Estructura e Métodos do Adestramento de Forza
 Concepto
 factores que determinan a produción de forza
 procesos de adaptación no adestramento da forza: estruturais, neuromusculares mecánicas
 Manifestacións da forza: activa e reactiva.
 Métodos de adestramento das manifestacións de forza
 Fases sensibles para o desenvolvemento da forza

Tema 6. Fundamentos, Estructura e Métodos do Adestramento da Velocidade
 Conceptos
 factores dos que depende a velocidade
 manifestacións da velocidade: reacción, aceleración e deceleración, velocidade dun movemento illado, velocidade dun movemento continuo cíclico, velocidade dun movemento continuo acíclico.
 A resistencia á velocidade
 A resistencia á máxima velocidade
 Métodos de adestramento das manifestacións da velocidade
 Desenvolvo do potencial de velocidade
 A barreira de velocidade
 a axilidade

Tema 7. Fundamentos, Estructura e Métodos do Adestramento da Resistencia
 Concepto
 Factores que determinan a resistencia
 Procesos de adaptación ao adestramento de resistencia aeróbica
 Procesos de adaptación ao adestramento de resistencia anaeróbica
 Manifestacións da resistencia
 Métodos do adestramento da resistencia

Tema 8. Fundamentos, Estructura e Métodos do Adestramento da Flexibilidade
 Concepto
 factores que determinan a mobilidade articular
 Tipoloxía de mobilidade articular
 Beneficios do adestramento da flexibilidade respecto doutras capacidades condicionais
 Métodos do adestramento da flexibilidade

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos	3	7	10
Prácticas de laboratorio	22.5	45	67.5
Aprendizaxe baseado en proxectos	3	3	6
Flipped Learning	2	8	10
Lección maxistral	22	33	55
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1
Práctica de laboratorio	0.25	0	0.25
Exame de preguntas obxectivas	0.25	0	0.25

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos	Análise de casos relacionados co adestramento deportivo para coñecerlos, interpretalos, reflexionar sobre eles e propoñer solucións alternativa.
Prácticas de laboratorio	Adquisición de habilidades básicas e de procedementos relacionados co adestramento deportivo. desenvólvense en espazos con equipamento especializado (pista de atletismo. pabellón deportivo, recta de velocidade, sala de fitness)
Aprendizaxe baseado en proxectos	Formularanse problemas ou exercicios concretos relacionados con a selección de capacidades condicionais, os seus métodos para desenvolveselas así como o efecto previsto en cada caso. O alumno debe desenvolver as solucións máis adecuadas e xustificalas
Flipped Learning	O estudante recibirá a través da plataforma de teledocencia fatic documentación para que poida traballar sobre ela e posteriormente poder expor ao profesor dúbidas ou problemas de aprendizaxe relacionada con estes contidos

Lección maxistral Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e coñecemento científico actualizado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	No horario de tutorías resolveranse dúbidas concretas sobre os exercicios, casos e explicacións realizadas durante as clases teóricas. As tutorías poderán resolverse mediante modalidade presencial ou mediante modalidade virtual, ben a través dos despachos virtuais dos profesores (1006, prof. Dr. Óscar García García), ou de correo electrónico ou mediante os foros da plataforma de teledocencia faitic.
Prácticas de laboratorio	No horario de tutorías resolveranse dúbidas concretas sobre os exercicios, casos e explicacións realizadas durante as clases prácticas. As tutorías poderán resolverse mediante modalidade presencial ou mediante modalidade virtual, ben a través dos despachos virtuais dos profesores (1006, prof. Dr. Óscar García García), ou de correo electrónico ou mediante os foros da plataforma de teledocencia faitic.
Aprendizaxe baseado en proxectos	En tutorías colectivas abordáanse as solucións máis adecuadas aos problemas expostos para que os alumnos poidan contrastar e discutir as súas solucións coas propostas polo profesor. As tutorías poderán resolverse mediante modalidade presencial ou mediante modalidade virtual, ben a través dos despachos virtuais dos profesores (1006, prof. Dr. Óscar García García), ou de correo electrónico ou mediante os foros da plataforma de teledocencia faitic.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Exame de preguntas de desenvolvemento	Consistira no desenvolvemento de 5 preguntas referentes aos contidos teóricos e prácticos desenvolvidos na materia. sera necesario aprobalo para poder superar a materia	50	CG1 CE7 CG2 CE8 CG5 CE9 CG8 CE11 CG11 CG14 CG26
Práctica de laboratorio	A proba consistira na resolución e execución práctica de exercicios de adestramento vinculados aos contidos realizados nas prácticas da materia. Sera necesario aprobalo para poder superar a materia	30	CG5 CE7 CG8 CE10 CG11 CE12 CG13 CG14 CG26
Exame de preguntas obxectivas	Consistirá nunha batería de 20 preguntas tipo test de resposta única sobre 5 posibles. Será necesario aprobalo para poder superar a materia	20	CG1 CE7 CG2 CE9 CG5 CE10 CG8 CE11 CG14

Outros comentarios sobre a Avaliación

Se non se realiza a avaliación da práctica de laboratorio ou a parte dos exames, obterá unha nota final de non presentación (NP). No caso de non ter superada a materia na primeira convocatoria, as competencias serán avaliadas de novo na convocatoria de xullo do mesmo xeito. A avaliación en convocatorias sucesivas realizarase de novo do mesmo xeito que a proposta inicialmente con probas teóricas e proba práctica, sendo necesaria a superación de todas as partes. As datas oficiais dos exames pódense consultar na páxina web da Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte <http://fcced.uvigo.es>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

García-García, O y Serrano-Gómez, V, **Entrenamiento personal: Guía para el desarrollo profesional**, 1, Medica panamericana, 2017

Gonzalez Ravé, J.M., Pablos Abellá, C. y Navarro Valdivielso, F., **Entrenamiento Deportivo: Teoría y práctica**, 1, Medica panamericana, 2014

Nacleiro, F., **Entrenamiento deportivo. Fundamentos y aplicaciones**, 1, Medica panamericana, 2011

Legaz Arrese, A., **Manual de Entrenamiento Deportivo**, 1, Paidotribo, 2012

Weineck, J., **Entrenamiento total**, 2, Paidotribo, 2016

Bibliografía Complementaria

García Manso, JM., **La Resistencia desde la óptica de las ciencias aplicadas al entrenamiento deportivo**, 1, GRADA Sport Books, 2006

Roozen, M y Dawes, J, **desarrollo de la agilidad y de la velocidad**, 1, Paidotribo, 2017

García Manso, JM., **Alto rendimiento: la adaptación y la excelencia deportiva**, 1, Gymnos, 1999

Verkhoshansky, Y., **Teoría y metodología del entrenamiento deportivo**, 2, Paidotribo, 2016

Cometti, Gilles., **El Entrenamiento de la velocidad**, 2, Paidotribo, 2016

Verkhosansky, Y., **Todo sobre el método pliométrico**, 2, Paidotribo, 2016

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo II/P02G050V01604

Especialización en deportes colectivos/P02G050V01906

Especialización en deportes individuais/P02G050V01907

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Valoración e prescripción do exercicio físico para a saúde/P02G050V01503

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana para o movemento/P02G050V01101

Anatomía humana: Anatomía e kinesiología humana/P02G050V01201

Fisiología: Fisiología do exercicio I/P02G050V01104

Fisiología: Fisiología do exercicio II/P02G050V01401

Plan de Continxencias

Descrición

Como consecuencia do COVID-19 e de acordo coas medidas extraordinarias e urxentes en caso de crise sanitaria, aprobadas polo Consello de Goberno do 12 de xuño de 2020 e da Resolución Reitoral do 17 de xuño de 2020 para o seu implementación, elaborouse unha instrución desde a VOAP para a elaboración das guías docentes.

En base a iso, a docencia desta materia para o curso 2021/2022 en caso de rebrote do COVID-19 será mediante modalidade semipresencial, na que nin o profesor nin o alumnado asisten á aula de forma física, salvo nas sesións prácticas. As clases teóricas levasen a cabo por campus remoto e mediante a plataforma moodle. Chegado o caso activaríase esta modalidade mediante RR.

Mantéñense os contidos da materia, tanto teóricos como prácticos

A metodoloxía docente neste caso basearase fundamentalmente na aprendizaxe inversa "Flipped Learning" en substitución das outras metodoloxías, onde o estudante traballará de forma autónoma os documentos facilitados polo profesor a través da plataforma de teledocencia Faitic (Moovi) e nas clases presenciais virtuais expóranse e resolvenanse os problemas, dúbidas e carencias detectadas polo estudante e polo profesor.

O sistema de avaliación será o mesmo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Valoración e prescripción do exercicio físico para a saúde**

Materia	Valoración e prescripción do exercicio físico para a saúde			
Código	P02G050V01503			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Varela Martínez, Silvia			
Profesorado	Varela Martínez, Silvia			
Correo-e	silviavm@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código	
CG1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.
CG11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.
CG14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.
CG16	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte.
CE8	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, durante o proceso do adestramento deportivo
CE13	Capacidade para avaliar a condición física e prescribir exercicio físico orientado cara á saúde
CE15	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde do desenvolvemento das actividades físicas inadecuadas entre a poboación que realiza práctica física orientada á saúde
CE17	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físico-deportivas orientada á saúde
CE18	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado, para cada tipo de actividade que practique a poboación de adultos, maiores e discapacitados

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Coñecer e identificar o obxecto de estudo das Ciencias da Actividad Física e do Deporte.	CG1	
Saber buscar e interpretar a literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	CG2	
	CG13	
	CG14	
Coñecer e utilizar os principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	CG11	
	CG13	
Ser capaz de elaborar propostas para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte.	CG16	
Ser capaz de avaliar a condición física e prescribir exercicio físico orientado cara á saúde en diferentes poboacións.	CG16	CE13 CE17
Coñecer e saber aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais ao campo da actividade física e a saúde.		CE8 CE13 CE17
Saber identificar os riscos que se derivan para a saúde do desenvolvemento das actividades físicas inadecuadas entre a poboación que realiza práctica física orientada á saúde.	CG13	CE15 CE17 CE18
Ser capaz de seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado, para cada tipo de actividade que practique a poboación de adultos, maiores e discapacitados.		CE18

Contidos

Tema	
------	--

- I. Beneficios e riscos asociados ao exercicio: relación entre actividade física, saúde, lonxevidade e calidade de vida.
- II. Prescrición de exercicio físico: xestión de adestramento para a saúde.
- III. Deseño dun proxecto de adestramento para a saúde: a planificación da actividade física.
- IV. Avaliación da condición física no contexto da práctica da actividade física para a saúde.
- V. Prescrición da actividade física para a prevención e o tratamento de enfermidades crónicas e de lesións derivadas da práctica deportiva.
- I. Epidemioloxía da actividade física. Diferentes conceptos e factores que determinan a actividade física.
- II. Exercicio físico para a saúde en nenos/as, adolescentes e adultos sans.
- III. Principios do adestramento no ámbito da saúde. Variables etipos de adestramento.
- IV. Avaliación mediante baterías e test (probos de campo) da condición física saudable en diferentes grupos de idade.
- V. Actividade física en grupos especiais

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	18	0	18
Traballo tutelado	2.5	0	2.5
Prácticas de laboratorio	30	15	45
Traballo	1	30	31
Exame de preguntas obxectivas	1	37.5	38.5
Presentación	1	14	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Ensinanza baseada en proxectos de aprendizaxe. Aprendizaxe baseada en problemas (ABP). Metodoloxías baseadas en investigación. Aprendizaxe colaboradora.
Traballo tutelado	Supostos prácticos para resolver en grupos reducidos.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios, aulas informáticas, etc).

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	Atenderase as peculiaridades do alumnado, adaptando a metodoloxía empregada en función das súas necesidades ou características.
Lección maxistral	A pesar de que se tratan de sesións maxistras, o alumnado participará activamente nas clases, xa que se lle fará partícipe continuamente, ben mediante preguntas, ben mediante a resolución de problemas de forma persoal ou en grupos pequenos, o que permitirá unha atención máis persoal.
Traballo tutelado	Proponse traballos en grupos reducidos que facilita de por si a atención individualizada.
Probos	Descrición
Traballo	A través das tirorías, e por medio do correo electrónico.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	Traballo e implicación do alumnado durante a realización das clases prácticas.	0	CG1 CE8 CG2 CE13 CG11 CE15 CG13 CE17 CG14 CE18 CG16

Prácticas de laboratorio	Presentación dun suposto práctico	10	CG1 CG2 CG11 CG13 CG14 CG16	CE8 CE13 CE15 CE17 CE18
Traballo	Realizar un traballo teórico-práctico exposto polo profesor/a vinculado co desenvolvemento dos contidos da materia. A guía para a realización do traballo será publicada na plataforma da materia.	30	CG1 CG2 CG11 CG13 CG14 CG16	CE8 CE13 CE15 CE17 CE18
Exame de preguntas obxectivas	Realizarase unha proba teórico-práctica: test, resposta curta e/ou resolución de supostos prácticos.	60	CG1 CG2 CG11 CG13 CG14 CG16	CE8 CE13 CE15 CE17 CE18

Outros comentarios sobre a Avaliación

Requisitos básicos a cumprir para a superación da materia:

- Realizar o traballo exposto polo profesor/a vinculados co desenvolvemento dos contidos.
- Realizar unha presentación oral do suposto práctico.
- É necesario sacar un 5 no traballo e no exame para poder superar a materia.
- É necesario cumprir co 80% de asistencia ás clases prácticas. Aqueles/as alumnos/as que non alcancen o mínimo de asistencia indicado, deberán facer un exame de contidos prácticos.

Proporción de incidencia na calificación dos diferentes tipos de valoración:

- Calificación obtida pola realización do traballo teórico-práctico: 30%
- Calificación obtida na presentación: 10%
- Calificación obtida no exame: 60%

Na 2ª convocatoria, manteranse as notas dos traballos, é dicir, os criterios de puntuación serán os mesmos que na 1ª convocatoria. Quen non realice a presentación do traballo durante a 1ª convocatoria, NON PUNTUARÁN NESTE APARTADO na segunda.

Para a convocatoria extraordinaria realizarase un exame cuxo valor será o 100% da nota.

As datas dos exames se poderán consultar na páxina web da Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte na seguinte ligazón: <http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- ACSM, **ACSM's Guidelines for exercise testing and Prescription**, 11, Wolters Kluwer, 2021
- Vivian H. Heyward, **Evaluación de la aptitud física y prescripción del ejercicio**, Panamericana, 2008
- ACSM, **anual ACSM para la valoración y prescripción del ejercicio**, Paidotribo, 2005
- Machado, Alexandre F, **Manual de Avaliação Física**, Icone Editora, 2010

Bibliografía Complementaria

- ACSM, **Manual de consulta para el control y la prescripción de ejercicio.**, Paidotribo, 2000
- Xiao, Junjie (Ed), **Physical Exercise for Human Health**, Springer, 2020
- López, E.J.M., **Pruebas de aptitud física**, Paidotribo,, 2002
- George, Fisher, Vehrs, **Test y Pruebas Físicas**, Paidotribo, 2001
- Baechle, T & Earle, R., **Essentials of strength training and conditioning.**, Human Kinetics., 2000
- Sharkey, B.J., **Fitness and Health.**, Human Kinetics, 2002

Recomendacións

Materias que continúan o temario

- Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo I/P02G050V01502
- Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo II/P02G050V01604

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Anatomía humana: Anatomía humana para o movemento/P02G050V01101

Biomecánica da técnica deportiva/P02G050V01903

Plan de Continxencias

Descrición

Metodoloxía docente que se modifica:

No caso de impartir docencia en modalidade non presencial, as guías docentes deberán reflectir que a actividade docente impartirase mediante Campus Remoto, e preverase así mesmo o uso da plataforma de teledocencia Fatic como reforzo e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

Metodoloxía NON presencial de atención ao alumnado (Titorías)

As guías docentes contemplarán para todas as modalidades que as sesións de titoría poderanse realizar por medios telemáticos (despacho virtual dentro da plataforma de campos remoto da Universidade de Vigo) baixo a modalidade de cita previa.

Adaptación da avaliación:

Neste caso, NON HABERÁ PRESENTACIÓN, a porcentaxe da nota deste apartado (10%) pasará á nota do traballo teórico-práctico. A data límite de entrega do traballo será determinada polo docente. A porcentaxe do exame será idéntico (60%).

Na 2ª convocatoria, manteranse as notas dos traballos (redactado + presentación), é dicir, os criterios de puntuación serán os mesmos que na 1ª convocatoria. Gardarase a nota das partes aprobadas na 1ª convocatoria, para esta segunda.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xestión e organización dos sistemas deportivos I**

Materia	Xestión e organización dos sistemas deportivos I			
Código	P02G050V01504			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Martínez Lemos, Rodolfo Ivan			
Profesorado	Martínez Lemos, Rodolfo Ivan			
Correo-e	ivanmartinez@uvigo.es			
Web	http://https://login.campusremotouvigo.gal/cas/login?service=https%3A%2F%2Fcampusremotouvigo.gal%2Flogin%2F%3Fforce_sso%3Dtrue%26_%3D1244183002			
Descrición xeral				

Competencias

Código	
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.
CG4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.
CG14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.
CG21	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físicodeportivas.
CG23	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade.
CG24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.
CE19	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar programas para a dirección de organizacións, entidades e instalacións deportivas

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo	CG25
Adaptación a novas situacións, á resolución de problemas e á aprendizaxe autónoma	CG26
Capacidade para planificar, desenvolver e controlar programas para a dirección de organizacións, entidades e instalacións deportivas	CE19
Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	CG2
Coñecemento e comprensión dos factores *comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	CG4
Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	CG12
Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	CG13
Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte na súa diferentes manifestación	CG14
Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	CG24
Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades *físicodeportivas.	CG21 CG23

Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade.

Contidos

Tema

1. Sistema deportivo	1.1. Introducción 1.2. Deporte como sistema social 1.3. Sistemas deportivos en Europa 1.4. Sistema deportivo en España 1.5. Terminología básica
2. Servizo deportivo	2.1. Concepto de servizo deportivo 2.2. Análise de custos 2.3. Fixación de prezos 2.4. Financiamento e viabilidade 2.5. Terminología básica
3. Modelo de xestión deportiva	3.1. Xestión Pública/Privada 3.2. Xestión Directa/Indirecta/Mixta 3.3. O papel do Xestor Deportivo 3.4. Terminoloxía básica
4. Xestión e organización no deporte	4.1. Organización Administrativa (Pública) 4.2. Estrutura Asociativa (Privada) 4.3. Deporte Profesional (Privado) 4.4. Xestión de entidades deportivas (Privado) 4.5. Terminología básica
5. Ordenamento xurídico do deporte	5.1. Introducción ao Ordenamento Xurídico 5.2. Unión Europea e Deporte. Base xurídica. 5.3. Lexislación Nacional e Autonómica 5.4. Estatutos e Normativa Federativa 5.5. Regras do bo goberno no Deporte. 5.6. Terminología básica

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22.5	30.5	53
Prácticas con apoio das TIC	0	30	30
Traballo tutelado	0	64	64
Exame de preguntas obxectivas	0	1	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	1	1
Proxecto	0	1	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvolveranse a través do TIC de forma autónoma.
Traballo tutelado	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	En función das circunstancias, o alumnado recibirá atención individualizada en modo presencial (horario de titorías previa cita) ou non presencial (correo electrónico).
Prácticas con apoio das TIC	En función das circunstancias, o alumnado recibirá atención individualizada en modo presencial (horario de titorías previa cita) ou non presencial (correo electrónico).

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
------------	---------------	------------------------

Exame de preguntas obxectivas	Proba obxectiva (test) con 4 opcións de resposta. Para anular o efecto do azar cada resposta incorrecta resta.	55	CG2 CG4 CG12 CG13 CG14 CG21 CG23 CG24 CG25 CG26	CE19
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumnado resolverá unha serie de problemas/exercicios a través do TIC de forma autónoma seguindo as indicacións do profesor. Os exercicios deberán estar cumprimentados e entregados a través de Moovi dentro do prazo establecido. Non serán válidos a efectos da avaliación os exercicios entregados fora de prazo.	30	CG2 CG4 CG12 CG13 CG14 CG21 CG23 CG24 CG25 CG26	CE19
Proxecto	O alumnado en grupos de 3 estudantes, elaborará en modo colaborativo unha web en WordPress sobre un aspecto específico da temática obxecto de estudo da materia, seguindo as indicacións do profesor. A web deberá estar completada e activa dentro do prazo establecido.	15	CG2 CG4 CG12 CG13 CG14 CG21 CG23 CG24 CG25 CG26	CE19

Outros comentarios sobre a Avaliación

- Establécese un sistema de avaliación continua de xeito que a cualificación final da materia resultará da ponderación dos 3 apartados da avaliación (proba obxectiva; resolución de problemas e/ou exercicios; proxecto).
- Será requisito imprescindible para superar a materia obter un mínimo de 6 puntos sobre 10 en cada un dos tres apartados da avaliación. O alumnado que non supere algún dos 3 apartados da avaliación obterá unha cualificación final de suspenso.
- En xullo e no resto de convocatorias extraordinarias:
 - Manterase o mesmo criterio para o alumnado que asista polo menos ó 80% dos grupos prácticos (B,C).
 - O 100% da avaliación da materia dependerá da proba obxectiva na que haberá que obter un mínimo de 6 puntos sobre 10 para superar a materia.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Llopis-Goig, R., **Participación Deportiva en Europa. Políticas, culturas y prácticas**, UOC, 2016
Blanco, E.; Burriel, J.C.; Camps, A.; J.L.; Landaberea, J.A.; Montes, V., **Manual de la Organización Institucional del Deporte**, Paidotribo, 1999
Celma, J., **ABC del Gestor Deportivo**, INDE, 2004
Millán Garrido, A, **Legislación Deportiva**, Reus, 2016
www.csd.gob.es, **Consejo Superior de Deportes**,
www.iusport.com, **Portal Jurídico del Deporte**,
http://www.munideporte.com, **Portal del Deporte Municipal en España**,
WordPress, **https://es.wordpress.com/**,
https://www.fagde.org, **Federación de Asociaciones de Gestores del Deporte de España**,
http://deporte.xunta.gal/, **Deporte Galego. Xunta de Galicia**,

Bibliografía Complementaria

Añó Sanz, V., **Organización de eventos deportivos y competiciones deportivas**, Universidad de Valencia, 2011
Desbordes, M & Falgoux, J., **Gestión y organización de un evento deportivo**, Inde, 2006
Llopis-Goig, R., **Megaeventos deportivos. Perspectivas científicas y estudio de casos**, UOC, 2012

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Outros comentarios

Para un mellor aproveitamento recoméndase ler previamente os textos correspondentes aos temas a tratar na aula, así como ampliar a información acudindo á biblioteca e consultando outras fontes, (bases de datos, artigos científicos, actas de congresos, manuais, etc.).

Plan de Continxencias

Descrición

A materia estará activa desde o inicio de curso no campus remoto (Sala 1566: <https://campusremotouvigo.gal/public/893752348>) e por tanto preparada para a eventual situación de docencia mixta e non presencial. Por este motivo non foi planificada ningunha medida excepcional, posto que nin a metodoloxía, avaliación ou atención individualizada dependerán da presencialidade.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Actividade física e deporte adaptado**

Materia	Actividade física e deporte adaptado			
Código	P02G050V01601			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Ayan Perez, Carlos Luis			
Profesorado	Ayan Perez, Carlos Luis Vila Suarez, Maria Elena			
Correo-e	cayan@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código	
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.
CG3	Coñecemento e comprensión dos factores fisiolóxicos e biomecánicos que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.
CG4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.
CG5	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre a estrutura e función do corpo humano.
CG6	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre os aspectos psicolóxicos e sociais do ser humano.
CG10	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do deporte.
CG14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.
CG15	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino- aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.
CG18	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte.
CG20	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas.
CG23	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade.
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.
CE9	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica actividade físico-deportiva na poboación que realiza adestramento deportivo

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	CG2 CG4 CG20	
Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e do deporte.	CG4 CG10	
Manexo de la información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.	CG14	
Capacidade para avaliar a condición física e prescribir exercicio físico orientado cara á saúde.	CG3	
Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos *perdurables e autónomos de práctica de actividade física e deporte entre a poboación adulta, maiores e discapacitados.	CG10 CG26	CE9
Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde do desenvolvemento das actividades físicas inadecuadas entre a poboación que realiza práctica física orientada á saúde.	CG20	
Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais ao campo da actividade física e a saúde.	CG18	
Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado, para cada tipo de actividade que practique a poboación de adultos, maiores e discapacitados.	CG23	

Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica de actividade física e deporte adaptado sobre a estrutura e función do corpo humano. CG5

Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica de actividade física e deporte adaptado sobre os aspectos psicolóxicos e sociais do ser humano. CG6

Coñecemento e comprensión dos fundamentos do deporte adaptado CG2 CE9
CG3
CG5
CG15
CG18

Adaptación ás novas situacións, á resolución de problemas e o aprendizaxe autónomo. CG26

Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e o deporte adaptado con atención ás características individuais e contextuais das persoas. CG15

Contidos

Tema	
1. Conceptualización da Actividade Física Adaptada.	1.1. AFA Evolución Histórica e Contextualización. 1.2. A Discapacidade, Orixe, Evolución e Situación Actual.
2. Ámbitos de Intervención da Actividade Física Adaptada: educativo, recreativo, terapéutico.	2.1 A Lexislación Educativa e o alumno con discapacidade. 2.2 EFA e ACNEE: Posibilidades e Aplicacións na Educación Física e o tempo libre. 2.3. As profesións sanitarias
3. Actividade Física Adaptada e persoas con diversidade funcional.	3.1. AFA e Rehabilitación Cardiovascular. 3.2. AFA e Trastornos do Sistema Respiratorio. 3.3. AFA e Cancro. 3.4. AFA e Alteracións Metabólicas. 3.5. AFA e Trastornos do Sistema Nervioso. 3.6. AFA e Patoloxías Neuromusculares. 3.7. AFA e Patoloxías Autoinmunes. 3.8. AFA Como medio Inclusión Social.
4. Deporte Adaptado	4.1. O Deporte Adaptado: Orixe, Evolución e Situación Actual. 4.2. Aspectos técnicos, tácticos e regulamentarios do deporte adaptado.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22.5	33.75	56.25
Resolución de problemas	0	7.5	7.5
Resolución de problemas de forma autónoma	0	7.5	7.5
Traballo tutelado	29	43.5	72.5
Exame de preguntas obxectivas	1	1.5	2.5
Traballo	1	2.75	3.75

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Resolución de problemas	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento dos traballos propostos.
Resolución de problemas de forma autónoma	Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma
Traballo tutelado	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Sesións desenvoladas no aula e no pavillón deportivo na que se porán en práctica os contidos relacionados co deporte adaptado.
Lección maxistral	Sesións teóricas desenvoladas no aula co apoio das novas tecnoloxías.

Resolución de problemas Actividades de petición voluntaria a desenrolar no despacho 230 en horario de tutoría adicadas a supervisar o traballo a realizar nas sesión prácticas. Contémplase a posibilidade de emplear o correo electrónico e o despacho virtual como medios telemáticos que faciliten a atención personalizada do alumnado.

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Exame de preguntas obxectivas	Examen de opción múltiple con resposta única.	70	CG3 CG4 CG5 CG6 CG10 CG15 CG18 CG20	CE9
Traballo	Traballo práctico sobre os contidos teóricos da materia, propostos polo profesor. Deberá ser exposto durante as prácticas de laboratorio	30	CG2 CG5 CG14 CG15 CG18 CG20 CG23 CG26	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia será necesario obter unha cualificación positiva en ambas as probas de avaliación (proba tipo test e traballo).

No tipo test, haberá que obter polo menos 3.5 ptos de 7 posibles, e no traballo, deberase alcanzar polo menos 1.5 ptos de 3 posibles.

A nota final da materia obterase mediante a suma aritmética das puntuacións alcanzadas en ambas as partes, sempre e cando se cumpran os criterios de cualificación anteriormente expostos.

Aqueles alumnos/as que non asistisen polo menos ao 80% das sesións prácticas da materia, deberán realizar un exame práctico sobre os aspectos técnicos, tácticos e regulamentarios descritos no Tema 4 e obter unha cualificación de "Apto" no mesmo, para poder superar a parte práctica da materia.

Todas aquelas probas que non fosen superadas na primeira convocatoria, deberán repetirse na segunda convocatoria. A cualificación obtida nas probas superadas realizadas durante a primeira convocatoria manterase de modo único e exclusivo na segunda convocatoria.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Cañizares, J., y Carbonero, C., **Discapacidad y Actividad Física Escolar**, Primera, Wanceulen, 2017
- Izquierdo, M., Ibañez, J., Antón, M., Cebollero, P., Cadore, E., et al., **Ejercicio físico es salud: prevención y tratamiento de enfermedades mediante la prescripción de ejercicio**, Primera, Exercycle S.L. BH Group, 2013
- Pedersen, B., y Saltin, B., **Exercise as medicine □ evidence for prescribing exercise as therapy in 26 different chronic diseases**, 2015
- Sanz, D., y Reina, R., **Actividad Física y Deportes Adaptados para Personas con Discapacidad**, Primera, Paidotribo, 2015
- Sirmard, C., Caron, F., y Skrotzky, K., **Actividad Física Adaptada**, Primera, Inde, 2003

Bibliografía Complementaria

- Ayán, C., **Esclerosis Múltiple y Ejercicio Físico**, Primera, Wanceulen, 2004
- Ayán, C., **Fibromialgia: Diagnóstico y Estrategias para su Rehabilitación**, Primera, Paidotribo, 2010
- Bassedas, E., **Alumnado con Discapacidad Intelectual y Retraso del Desarrollo**, Primera, Graó, 2010
- Bernal, J., **El profesor de Educación Física y el Alumno Sordo**, Primera, Wanceulen, 2001
- Campagnolle, S., **La Silla de Ruedas y la Actividad Física**, Primera, Paidotribo, 1998
- Climent, J., **Historia de la Rehabilitación Médica**, Primera, Edika Med, 2001

- Escribá, A., **Síndrome de Down: Propuestas de Intervención**, Primera, Gymnos, 2002
- FEDC, **Deportes para Personas Ciegas y Deficientes Visuales**, Primera, Federación Española de Deportes para Ciegos, 2002
- Font, M., **Baloncesto en Silla de Ruedas: manual para el entrenador**, Primera, Consejo Superior de Deportes, 2004
- Garel, J., **Educación Física y Discapacidades Motrices**, Primera, Inde, 2007
- Garrison, S., **Manual de Medicina Física y Rehabilitación**, Primera, McGraw Hill, 2003
- Gutiérrez, A., **La Iniciación Deportiva para Personas con Ceguera y Deficiencia Visual**, Primera, Aljibe, 2011
- Hardman, A., y Stensel, D., **Physical Activity and Health**, Primera, Routledge, 2003
- Ríos, M., Blanco, A., Bonany, T., y Carol, N., **El Juego y los Alumnos con Discapacidad.**, Primera, Paidotribo, 2004
- Sanz, D., **El Tenis en Silla de Ruedas**, Primera, Paidotribo, 2003
- Torralba, M., **Atletismo Adaptado: para personas ciegas y deficientes visuales**, Primera, Paidotribo, 2003

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Valoración e prescripción do exercicio físico para a saúde/P02G050V01503

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Xerontoloxía e actividade física/P02G050V01902

Outros comentarios

Desaconséllase matricularse nesta materia sen teres superado os dous primeiros cursos da titulación.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen: Seminario e Lección Maxistral.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Prácticas de laboratorio: As clases prácticas realizaranse de maneira síncrona a través do campus remoto.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

Usarase o campus remoto e concretamente os despachos virtuais dos profesores (185 e 2721)

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

A docencia non presencial a actividade docente desenvolverase a través do Campus Remoto e a plataforma de teledocencia Faitic.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non se contempla.

* Outras modificacións

Gravaranse vídeos dos contidos a impartir mediante a ferramenta Powerpoint. Xeraranse links para descargar os mesmos, que se porán a disposición do alumnado vía Faitic.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Proba Exame teórico: [Peso anterior 70%] [Peso Proposto 40%]

Proba Traballo: [Peso anterior 30%] [Peso Proposto 60%]

...

DATOS IDENTIFICATIVOS**Actividade física e deporte recreativo**

Materia	Actividade física e deporte recreativo			
Código	P02G050V01602			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Gutierrez Santiago, Alfonso Prieto Lage, Iván			
Profesorado	Argibay González, Juan Carlos Gutierrez Santiago, Alfonso Prieto Lage, Iván			
Correo-e	ivanprieto@uvigo.es ags@uvigo.es			
Web	http://https://afdruvigo.blogspot.com/			
Descrición xeral	A materia «Actividade física e deporte recreativo» impártese no segundo cuadrimestre do terceiro curso do Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte. Nesta materia dáse unha visión xeral dos deportes e xogos recreativos. Desde unha perspectiva teórica abórdanse as diferentes concepcións actuais máis significativas referentes ao ámbito dos deportes e xogos recreativos, e desde unha perspectiva práctica realízase un percorrido a través dos deportes e xogos recreativos máis representativos. Así mesmo, esta materia é fundamental dentro do plan de estudos da titulación impartida na Universidade de Vigo, posto que é a única, dentro deste, onde o alumnado ten a oportunidade de obter os coñecementos necesarios sobre o ámbito dos deportes e xogos recreativos, imprescindibles na formación dun Graduado en Ciencias da Actividade Física e do Deporte.			

Competencias

Código	
CG7	Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana.
CG10	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do deporte.
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.
CG16	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte.
CG17	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar o proceso de adestramento nos seus distintos niveis.
CG21	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físicodeportivas.
CG23	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade.
CG24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.
CE28	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, nas actividades físico-deportivas recreativas

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de actividades físicodeportivas recreativas.	CG17 CG21
Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade físico- deportiva recreativa.	CG23
Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica das actividades físico-deportivas recreativas para toda a poboación.	CG16
Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, nas actividades físico-deportivas recreativas.	CG13 CG16 CG23 CG24

Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde, da práctica de actividades físicas inadecuadas nos practicantes de actividade físico-deportiva recreativa.	CG10 CG23 CG25
Coñecemento e comprensión dos fundamentos das actividades físicas e deportes recreativos.	CG7 CG10
Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das actividades físicas e deportes recreativos.	CG12
Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	CG25
Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	CG26
Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	CG13
Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	CG24
Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, nas actividades físico-deportivas recreativas	CE28

Contidos

Tema	
Fundamentos teóricos do lecer, o tempo libre e a recreación.	Fundamentos teóricos do lecer, o tempo libre e a recreación.
Fundamentos técnico-tácticos e didácticos das actividades físico-recreativas.	Tenis de mesa Frisbee Bádminton Floorball Mazaball Intercrosse Datchball Ballnetto Kinball Colpbol Pinfuvote Indiaca Korfbal Wallyball Tchoukball 360ball Trangleball Xogos populares: calva, tanga, chave, ra e petanca Kurling
Organización e planificación de actividades de lecer e tempo libre.	Organización e planificación de actividades de lecer e tempo libre.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	18	0	18
Prácticas de laboratorio	30	0	30
Resolución de problemas de forma autónoma	0	42	42
Traballo tutelado	4.5	9	13.5
Exame de preguntas obxectivas	2	44.5	46.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (pavillón da facultade).
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan exercicios relacionados coa materia. O estudantado debe desenvolver os exercicios de forma autónoma.
Traballo tutelado	Traballo relacionado coa didáctica dos deportes recreativos que se realiza na aula baixa a supervisión do profesor

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Lección maxistral	A atención personalizada do estudantado realizarase tanto durante o desenvolvemento das sesións de aula como posteriormente no despacho físico ou virtual (Sala 1252 - Prof. Alfonso Gutiérrez Santiago / Salga 2067 - Prof. Iván Prieto Lage) e de correos electrónicos.
Prácticas de laboratorio	A atención personalizada do estudiantado realizarase tanto durante o desenvolvemento das sesións de laboratorio no pavillón como posteriormente no despacho físico ou virtual (Sala 1252 - Prof. Alfonso Gutiérrez Santiago / Salga 2067 - Prof. Iván Prieto Lage) e de correos electrónicos.
Resolución de problemas de forma autónoma	A atención personalizada do estudantado realizarase no despacho físico ou virtual (Sala 1252 - Prof. Alfonso Gutiérrez Santiago / Salga 2067 - Prof. Iván Prieto Lage) e de correos electrónicos.
Traballo tutelado	A atención personalizada do estudantado realizarase no despacho físico ou virtual (Sala 1252 - Prof. Alfonso Gutiérrez Santiago / Salga 2067 - Prof. Iván Prieto Lage) e de correos electrónicos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Lección maxistral	Durante algunhas clases teóricas, realizaranse exercicios interactivos en gran grupo onde se concederán puntos da nota final en función da cualificación en devandita actividade.	7	CG7 CG10 CG12 CG13 CG16 CG17 CG21 CG23 CG24 CG25 CG26 CE28
Prácticas de laboratorio	Asistencia ás 14 clases prácticas da materia no pavillón. O estudante que teña 4 faltas ou máis terá que realizar o exame práctico final.	28	CG7 CG10 CG12 CG13 CG16 CG21 CG23 CG24 CG25 CG26 CE28
Resolución de problemas de forma autónoma	Haberá 14 cuestionarios interactivos en Moovi. Débense superar cunha nota mínima dun 8,5 para que se considere superado e compute na nota final. Se hai 4 faltas ou máis (por non realización ou por non superar a nota mínima), a puntuación deste apartado será de 0 puntos.	28	CG7 CG10 CG12 CG13 CG16 CG17 CG21 CG23 CG24 CG25 CG26 CE28
Traballo tutelado	Realización dun traballo en pequenos grupos relacionado coa didáctica dunha actividade recreativa.	7	CG7 CG10 CG12 CG13 CG16 CG17 CG21 CG23 CG24 CG25 CG26 CE28

Exame de preguntas obxectivas	Proba teórica. Exame tipo test e verdadeiro/falso.	30	CG7	CE28
	Proba práctica. Só é obrigatorio para os que teñan 4 faltas ou máis ás prácticas (28% nota final). Será un exame tipo test e/ou de desenvolvemento que pode incluír tamén a realización dunhas probas prácticas no pavillón.		CG10 CG12 CG13 CG16 CG17 CG21 CG23 CG24 CG25 CG26	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Todo o estudantado asista ou non ás aulas, ten dereito a ser avaliado (mediante exame ou segundo estableceza a guía docente).

A) Na convocatoria do segundo semestre (maio) valorarase o seguinte:

- A asistencia á clases teóricas (lección maxistral) non terá valoración específica, pero permitirá participar en **actividades interactivas en grupo** do que sairá o **7%** da nota final.
- **A realización de actividades interactivas propostas en Moovi** un **28%** (resolución de problemas de forma autónoma). Haberá un total de 14 cuestionarios, polo que cada un representará o 2% da nota final. Se a nota é inferior a 8,5 o cuestionario terá unha valoración de 0 e considerarase falta. Se se teñen 4 faltas ou máis, este apartado computará 0 puntos.
- O **traballo** tutelado un **7%**.
- A participación activa nas **prácticas** de laboratorio un **28%** (permítense un máximo de tres faltas e non existe a posibilidade de xustificar a ausencia). Como en principio hai 14 prácticas, cada unha terá un valor dun 2% da nota final. No caso de que, por festivo, houberse menos prácticas, ese 24% reduciríase nun 2% por cada práctica que non houberse, pasando esa porcentaxe ao exame de preguntas obxectivas.
- O **exame** de preguntas obxectivas terá unha valoración do **30%**.

Nesta convocatoria non é obrigatorio aprobar o exame teórico para superar a materia, aínda que se o exame ten unha puntuación inferior a 5 sobre 10, non computará e a valoración será dun 0.

O estudantado que non cumpra o requisito da asistencia práctica, deberá realizar un exame práctico tras realizar o exame teórico. Será un exame tipo test e/ou de preguntas de desenvolvemento sobre aspectos prácticos da materia, ao que se lle pode engadir unha serie de proba prácticas no pavillón sobre os aspectos procedementais da materia. Neste caso, será indispensable superar o exame teórico e o práctico cunha cualificación mínima de 5 puntos sobre 10 en cada un para superar a materia.

Se un estudante supera a parte práctica (asistencia ou exame práctico), supera o exame teórico, pero a súa cualificación final non chega ao 5, a nota final na materia será un 5.

B) Na convocatoria de xuño-xullo o exame teórico terá unha valoración do **50%** e o **exame práctico** un **50%**.

Gardarase a nota dos diferentes exames da convocatoria de maio se fose o caso. En todas as partes débese ter un 5 sobre 10 para poder superar a materia.

C) Na convocatoria de fin de carreira (setembro) o exame teórico terá unha valoración do **50%** e o **exame práctico** un **50%**. Gardarase a nota dos diferentes exames da convocatoria de maio se fose o caso. En todas as partes débese ter un 5 sobre 10 para poder superar a materia.

D) As datas oficiais dos exames pódense consultar na web da facultade: <http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames/>

Publicación das cualificacións: As cualificacións de cada convocatoria serán publicadas en Moovi, onde se indicarán as datas de revisión dos exames.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Julio Litwin, **Administración de competiciones deportivas**, 950-531-218-0, 1º, Stadium, 2005

Alberto Virosta, **Disco volador**, 84-8013-001-6, 1º, Gymnos, 1993

Bibliografía Complementaria

- Oleguer Camerino Foguet, **Deporte recreativo**, 8495114348, 2ª, INDE, 2000
- Oleguer Camerino; Marta Castañer, **1001 ejercicios y juegos de recreación**, 84-86475-33-8, 1º, Paidotribo, 2015
- Antonio Méndez Giménez, **Nuevas propuestas lúdicas para el desarrollo curricular de educación física**, 84-8019-699-8, 1ª, Paidotribo, 2003
- Carles Jordi Pinyol; Joan Rius Sant, **1000 ejercicios y juegos con material alternativo**, 8486475538, 1º, Paidotribo, 2004
- Joan Ortí Ferreres, **La animación deportiva, el juego y los deportes alternativos**, 8497290488, 1ª, INDE, 2004
- J. Gerardo Ruiz Alonso, **Juegos y Deportes Alternativos**, 84-86774-05-5, 2ª, Agonos, 1996
- Oscar MARTÍN Andrés, **Manual práctico de organización deportiva**, 84-8013-0512, 1º, Gymnos, 1996
- Antonio Tinajas Ruiz, **Bádminton en la escuela: enseñar a jugar y a competir**, 978-84-614-2427-6, 1º, AUTOR EDITOR, 2010
- Carlos Suari Rodrigue, **Juegos tradicionales : del currículum a la clase : teoría y práctica para la aplicación en Educación Física**, 84-9823-022-5, 1º, Wanceulen, 2005
- Juan Carlos Martín Nicolás, **Juegos tradicionales y deportes autóctonos de Castilla y León**, 84-7719-258-8, 1º, Secretariado de Publicaciones y Medios Audiovisua, 2002
- Ricardo Pérez y Verdes, Xaquín Alberto Taberero Balsa, **Xogos populares en Galicia**, 8488553250, 1º, Lea, 1997
- Marcó Foyot, **La petanca**, 8480190876, 1º, Paidotribo, 1993
- Francisco Pradas de la Fuente, **Fundamentos del tenis de mesa : aplicación al ámbito escolar**, 978-84-16551-16-3, 1º, Editum, 2015
- José Luis Bermejo, Javier Quitano, Manuel Ramos, Zhang Don Ping, **Tenis de mesa**, 84-87094-09-0, 1º, Comité Olímpico Español, 1991

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo estudiantado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

- Metodoloxías docentes que se manteñen

Resolución de problemas de forma autónoma

- Metodoloxías docentes que se modifican

Lección maxistral: Si a docencia non é presencial, a actividade docente desenvolverase a través do Campus Remoto e a plataforma de teledocencia Moovi.

Prácticas de laboratorio: Si a docencia non é presencial, a actividade docente desenvolverase a través do Campus Remoto e a plataforma de teledocencia Moovi.

Traballo tutelado: desenvolverase a través do Campus Remoto

- Mecanismo non presencial de atención ao estudiantado (titorías)

En todas as metodoloxías expostas a atención personalizada do estudiantado realizarase a través do despacho virtual do Campus Remoto (Sala 1252 - Prof. Alfonso Gutiérrez Santiago / Salga 2067 - Prof. Iván Prieto Lage) e de correos electrónicos.

- Modificacións (se proceden) dos contidos a impartir

Sen modificación.

- Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Sen modificación. O material que necesita o estudiantado está dispoñible en Moovi.

- Outras modificacións

Ningunha

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Esta adaptación só se realizará na convocatoria de segundo semestre se non hai prácticas presenciais.

Criterios de cualificación:

- a) A asistencia á clase teórica (lección maxistral) coa realización de actividades grupais terá unha valoración do 7% (sen cambios).
- b) A resolución de problemas de forma autónoma terá unha valoración do 42%
- c) O traballo tutelado terá unha valoración do 7% (sen cambios)
- d) O exame de preguntas obxectivas terá unha valoración do 44%.

O exame non será obrigatorio aprobalo si co resto de cualificacións obtense un 5. O exame só sumará á cualificación global si se obtén unha nota igual ou superior a 5 puntos. En caso contrario, computará 0.

No resto de convocatorias non haberá cambios respecto da avaliación ordinaria.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte II**

Materia	Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte II			
Código	P02G050V01603			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Rey Cao, Ana Isabel Vicente Vila, Pedro			
Profesorado	Carballo Afonso, María Rocío Rey Cao, Ana Isabel Vicente Vila, Pedro			
Correo-e	anacao@uvigo.es pvicente@uvigo.es			
Web	http://www.portaleducacionfisica.es			
Descrición xeral	Materia que aborda a planificación, programación, execución, posta en práctica e avaliación de procesos de ensino - aprendizaxe no eido das actividades físicas e deportivas			

Competencias

Código	
CG1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.
CG11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.
CG15	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino- aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.
CG16	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte.
CG18	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte.
CG20	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas.
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.
CE4	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde dos escolares debido á práctica de actividades físicas inadecuadas
CE6	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e do deporte

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Conceptualización e identificación do obxecto de estudo da Didáctica dos procesos de ensino aprendizaxe na Actividade Física e do Deporte.	CG1 CG2 CG15
Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da Didáctica dos procesos de ensino aprendizaxe na Actividade Física e do Deporte.	CG2 CG13 CG15
Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	CG11 CG13
Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e o Deporte.	CG12 CG26
Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	CG13 CG25 CG26

Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e *contextuales das persoas.	CG11 CG15 CG16 CG20	
Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e deporte entre a poboación escolar.	CG13 CG25	
Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte.	CG18	CE4
Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde dos escolares debido á práctica de actividades físicas inadecuadas.	CG13 CG20	
Capacidade para planificar, desenvolver e avaliar a realización de programas de deporte e actividade física escolar.	CG15 CG16 CG25 CG26	
Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e do deporte.		CE6
Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	CG13 CG25 CG26	
Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	CG26	

Contidos

Tema	
Bloque 1. Planificación dos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte.	☐ Evolución e conceptos de planificación e programación. Fases do proceso programador: análise previa, elaboración, execución e avaliación ☐ O proceso de ensino-aprendizaxe no marco dunha planificación. ☐ Os procesos didácticos na planificación do ensino deportivo no marco formativo do deporte escolar ou do club de base.
Bloque 2. Niveis de concreción e unidades de programación na planificación a medio e longo prazo.	☐ Lexislación educativa na educación física. Análise e aplicación. ☐ Os niveis de concreción curricular e os seus elementos constituíntes. ☐ A programación. Finalidades, tipos e deseño.
Bloque 3. Avaliación e control nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e do deporte.	☐ A avaliación: conceptos e definicións. ☐ Clases de avaliación. ☐ Instrumentos de avaliación. ☐ Referentes lexislativos para a avaliación curricular en educación física.
Bloque 4. A dimensión investigadora do profesorado. A indagación reflexiva, base da formación do profesorado.	☐ O profesorado de educación física como investigador. ☐ A investigación-acción. ☐ Ferramentas para a investigación educativa.
Bloque 5. Recursos e materiais didácticos na actividade física e o deporte. Análise e rentabilización educativa.	☐ Recursos didácticos para o ensino da educación física e o deporte. ☐ Materiais didácticos para o ensino da educación física e o deporte. ☐ Contorna educativa e organización do espazo deportivo educativo. ☐ Contorna educativa e adaptación á diversidade.
Bloque 6. Educación en valores e a súa didáctica nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte.	☐ Os valores e principios éticos na educación física e o deporte. ☐ Educación para o consumo. ☐ Educación física sustentábel. ☐ Educación física desde a perspectiva intercultural. ☐ Educación física e saúde. ☐ Creatividade. ☐ A perspectiva de xénero a través da actividade física e do deporte

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	0	20	20
Presentación	3	7	10
Seminario	0	5	5
Saídas de estudo	6	0	6
Resolución de problemas	11	10	21
Lección maxistral	22	21	43
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Práctica de laboratorio	3	20	23
Traballo	1	20	21

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Realizaranse diversas prácticas vinculadas aos contidos e competencias do proceso de planificación didáctica do ensino da educación física e do deporte.
Presentación	O alumnado presenciara e realizará dunha forma activa presentacións e/ou exposicións relacionadas cos contidos da materia e defensa dos mesmos en pequeno e gran grupo.
Seminario	A titoría en grupo será unha condición fundamental para o entendemento e correcta orientación das presentacións e exposicións, así como para clarificar diversos aspectos do ensino/aprendizaxe dos procesos de planificación didáctica.
Saídas de estudo	Poderanse desenvolver saídas para a observación ou deseño e dirección de sesións de intervención práctica vinculadas aos bloques de contidos do currículo oficial de educación física na educación secundaria obrigatoria en Galiza.
Resolución de problemas	Deseño, programación e impartición de tarefas vencelladas os contidos da materia
Lección maxistral	A lección maxistral pretende dotar ao alumno das ferramentas conceptuais dos contidos da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentación	Presentación/exposición individual ou grupal das unidades didácticas os proxectos educativos deseñados e desenvolvidos polo alumnado no proceso de intervención didáctica.
Seminario	Tutela e asesoramento sobre o deseño e elaboración das unidades didácticas, proxectos educativos ou programación didáctica a entregar. Nestas titorías oriéntase ó alumnado sobre o proceso de elaboración dos devanditos documentos. En ningún caso estas titorías son parte do proceso de avaliación destes documentos.
Saídas de estudo	Establécese a posibilidade de observación, ou deseño e dirección de procesos de intervención didáctica noutros espazos diferentes a propia Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Presentación	Exposición pública e presentación por escrito dunha Unidade Didáctica ou Proxecto Educativo vencellado ás sesións prácticas aleatorias deseñadas e dirixidas seguindo os principios da didáctica.	20	CG1 CG2 CG11 CG12 CG13 CG15 CG16 CG20 CG25 CG26
Exame de preguntas obxectivas	Proba escrita tipo test sobre os contidos teóricos da materia	40	CG1 CG2 CG11 CG12 CG13 CG15 CG16 CG20 CG25 CG26
Práctica de laboratorio	Seguimento do desenvolvemento da dirección e deseño das sesións prácticas e a implicación do alumnado nas prácticas, a participación na discusión das tarefas e os tópicos propostos en clase B e C	10	CG2 CG25 CG26
Traballo	Presentación escrita dunha programación anual de educación física ou dunha planificación didáctica	30	CG1 CG2 CG11 CG12 CG13 CG15 CG16 CG20 CG25 CG26

Outros comentarios sobre a Avaliación

Será necesario aprobar todas as ferramentas de avaliación para supera-la materia. Manteranse os mesmos criterios para aprobar nas sucesivas convocatorias. Calquera alumno ou alumna matriculado na materia ten a obriga do cumprimento destes requisitos para a obtención dunha cualificación positiva na mesma. Non existe ningunha posibilidade de manter partes da materia aprobadas procedentes de anteriores cursos académicos.

As datas de exame poden ser consultadas na xeb da facultade www.fcced.uvigo.es

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Annichiarico Ramos, Rubén, **Manual de Didáctica de la Educación Física**, 1ª, Annichiarico R.J., 2005

Blández, J., **Programación de unidades didácticas según ambientes de aprendizaje.**, INDE, 2000

Contreras, O., **Didáctica de la E.F.**, INDE, 1998

Fernández, J., Ruiz, M., Fuster, M., **Los materiales didácticos de Educación Física**, Wanceulen, 1997

Galera, A., **Manual de Didáctica de la E.F.**, Paidós, 2001

Rey-Cao, A. e González-Palomares, A., **El género en los ojos. Lectura crítica de fotografías en educación física**, Tándem. Didáctica de la Educación Física, 60, 2018

Sánchez Bañuelos, F., **Didáctica de la E.F.**, Prentice Hall, 2002

Zagalaz, M., **Corrientes y tendencias en la E.F.**, INDE, 2001

Bibliografía Complementaria

SCOPUS,

Senners, P., **La Lección de Educación Física.**, INDE, 2001

SPORTDISCUS,

Torres, J., **El currículum oculto**, Morata, 1996

Vázquez, B., **Bases educativas de la Actividad Física y el Deporte**, Síntesis, 2001

Zagalaz, M., **Los enfoques curriculares en la enseñanza de la Educación Física.**, Prentice Hall, 2002

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Pedagogía da educación física e o deporte/P02G050V01103

Educación: Epistemoloxía das ciencias da actividade física, o deporte e a educación física/P02G050V01301

Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte I/P02G050V01501

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisíbel evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

A) Metodoloxías docentes que se modifican

Realizaranse as mesmas metodoloxías docentes que as contempladas nunha situación sen alerta pero adaptándoas a unha modalidade online. A tal fin empregárase o Campus Remoto e outras ferramentas como Zoom, ademais de Faitic ou Moovie (e aquelas outras que estean dispoñíbeis no momento e poidan ser empregadas de mutuo acordo polo alumnado e o profesorado para desenvolverse na materia).

Polo tanto as metodoloxías serán:

- Lección maxistral. Realizarase a través do Campus Remoto. Terán como soporte para o seu seguimento documentación e material didáctico dispoñíbel en Claroline.

- Traballo tutelado. O alumnado traballará en grupo mediante ferramentas como google drive ou dropbox. En caso de imposibilidade de acceso a estes recursos, o traballo poderá ser individual. A entrega será online mediante plataforma de teledocencia (Claroline). Desenvolvemento de xuntanzas de titoría virtuais cos grupos de traballo nos medios a disposición no campus remoto (despacho virtual, sala de xuntas).

- Resolución de problemas. Realizaranse online mediante o Campus Remoto e outras plataformas para a docencia online como Zoom, Moodle ou Google Classroom. Para avaliación tamén empregárase ferramentas da plataforma Google, Kahoot ou outras apps semellantes. A entrega das tarefas poderá ser por correo electrónico ou por plataforma de teledocencia Faitic.

- Prácticas de laboratorio. Realizaranse online a través de Zoom e o Campus Remoto da Uvigo. Algunhas poderán ser enviadas en forma de tarefa que o alumnado terá que realizar de xeito autónomo e cumprimentar unha avaliación. As tarefas estarán orientadas ao deseño de sesións/unidades didácticas/proxectos educativos dirixidos ao ensino/aprendizaxe no eido das actividades físicas e deportivas.

B) Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

As titorías desenvolveranse a través do campus remoto.

Ana Rey Cao -Sala 2129 (<https://campusremotouvigo.gal/access/public/meeting/912187149>)

Pedro Vicente Vila -Sala 2704 (<https://campusremotouvigo.gal/access/public/meeting/655079582>)

Rocío Carballo Afonso - Sala 396.

(<https://campusremotouvigo.gal/access/public/meeting/663555700>)

Como alternativa, só cando sexa necesario, realizaranse por correo electrónico (pvicente@uvigo.es; anacao@uvigo.es,rociocarballo@uvigo.es).

A profesora Ana Rey Cao poderá empregar a ferramenta Doodle para a xestión das titorías.

O protocolo de titoría virtual no Campus Remoto establece a obriga de concertar cita previa mediante correo electrónico no enderezo pvicente@uvigo.es

C) Outras modificacións

No caso da semipresencialidade as metodoloxías poderán realizarse nun contexto presencial pero modificando as prácticas motrices de tal xeito que se respecte a distancia interpersonal e o esforzo físico sexa moi moderado. As prácticas pasarán a ser exemplificacións dalgúns alumnos/as (que rotarán na participación) e o resto do alumnado analizará esas prácticas. Empregarase a modalidade de ensino en pequenos grupos.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas pendentes que se manteñen

- Proba: Presentación. Presentación por escrito dunha Unidade Didáctica ou Proxecto Educativo vencellado ás sesións prácticas aleatorias deseñadas e dirixidas seguindo os principios da didáctica. [Peso anterior 20%] [Peso Proposto 30%]

- Proba: Traballo. Presentación escrita dunha programación anual de educación física ou dunha planificación didáctica. [Peso anterior 30%] [Peso Proposto 50%]

- Proba. Resolución de problemas: [Peso anterior 10%] [Peso Proposto 20%]

DATOS IDENTIFICATIVOS**Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo II**

Materia	Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo II			
Código	P02G050V01604			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Ramírez Farto, Emerson			
Profesorado	Ramírez Farto, Emerson			
Correo-e	emerson@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código	
CG1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.
CG5	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre a estrutura e función do corpo humano.
CG7	Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana.
CG11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.
CG14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.
CE7	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar o proceso de adestramento nos seus distintos niveis
CE8	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, durante o proceso do adestramento deportivo
CE9	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica actividade físico-deportiva na poboación que realiza adestramento deportivo
CE10	Capacidade para identificar os riscos, que se derivan para a saúde dos deportistas, da práctica de actividades físicas inadecuadas no contexto do adestramento deportivo
CE11	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de adestramento deportivo
CE18	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado, para cada tipo de actividade que practique a poboación de adultos, maiores e discapacitados

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

- Conocer el obxeto de estudio	CG1	CE7
- Ser capaz de analizar a estrutura técnica, táctica e condicional das disciplinas deportivas	CG2	CE8
- Ser capaz de deseñar tarefas de adestramento aplicadas á mellora de factores craves do rendemento deportivo.	CG5	CE9
- Ser capaz de deseñar e organizar programas de adestramento específicos atendendo ás prioridades de rendemento en competición.	CG7	CE10
- Saber utilizar os medios tecnolóxicos básicos para o desenvolvemento do adestramento e a avaliación do rendemento.	CG11	CE11
- Saber diagnosticar e controlar o rendemento deportivo, así como utilizar unha metodoloxía científica para o adecuado uso deses datos	CG13	CE18
- Manexar operativamente as medidas de prevención de lesións relacionadas coa actividade física e ser capaz de deseñar programas preventivos específicos para cada deportista e modalidade.	CG14	
- Comprender a literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	CG26	
- Coñecer e comprender os efectos da práctica do exercicio físico sobre a estrutura e función do corpo humano.		
- Comprender e coñecer os fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana.		
- Coñecemento e comprensión os principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.		
- Adquirir hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.		
- Manexar información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.		
- Adaptar a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.		

Contidos

Tema	
TEMA 1 Fundamentos, estrutura e métodos do adestramento das capacidades coordinativas.	- Adestramento deportivo como proceso sistémico. - Capacidades coordinativas xerais e especiais
TEMA 2. Fundamentos, estrutura e métodos do adestramento da técnica deportiva.	- A análise da técnica deportiva - Análise da táctica deportiva.
TEMA 3. Fundamentos e estrutura do adestramento integrado.	1. As demandas condicionais dos diferentes deportes (Diagnóstico da modalidade deportiva, diagnóstico do equipo/deportista e diagnóstico da estrutura deportiva). 2. Sistema empregados de adestramento. 3. Clasificacións das competicións deportivas.
TEMA 4. Planificación e organización do adestramento deportivo.	1. Historia da Planificación deportiva. 2. Compoñentes da preparación deportiva por idades e a súa planificación a longo prazo. 3. Principios do adestramento deportivo. 4. Estrutura da carga de adestramento e os seus efectos. 5. Modelos de planificación do adestramento deportivo (Tradicional e Contemporáneo). 6. Tipos de mesociclos e a súa distribución temporal. 7. Adestramento Polarizado. 8. Organización do adestramento na posta a punto. 9. Tipos de microciclos e a súa distribución temporal. 10. Clasificacións das sesións do adestramento e a súa distribución temporal. 11. Adestramento concorrente.
TEMA 5: Medios y métodos de control del entrenamiento deportivo y prevención de lesiones	1. Síntomas de fatiga y sobreentrenamiento. 2. Control y cuantificación del entrenamiento deportivo

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	8	0	8
Prácticas de laboratorio	18	0	18
Lección maxistral	22	28	50
Traballo	5	40	45
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2
Presentación	1	24	25
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Traballo tutelado	Seguemento dos traballos dos alumnos en grupos reducidos.
Prácticas de laboratorio	No horario de prácticas de laboratorios desenvolveranse tarefas e exercicios dirixidos polo profesor sobre aspectos presentados nas clases teóricas.
Lección maxistral	Empregarase a exposición por parte do profesor como medio principal de ensino.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Aclararanse as dúbidas no horario de docencia e de no ser suficiente no horario de tutoría
Probas	Descrición
Traballo	Aclararanse as dúbidas no horario de docencia e de no ser suficiente no horario de tutoría

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	Traballo teórico/práctico (formato Excel) exposto polo profesor con entrega en data única determinada durante as clases teóricas e prácticas.	40	CG1 CE7 CG2 CE8 CG5 CE9 CG7 CE10 CG11 CE11 CG13 CE18 CG14 CG26
Prácticas de laboratorio	Traballo e implicación do alumnado durante a realización das clases prácticas.	0	CE7 CE8 CE9 CE10 CE11 CE18
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realizarase unha proba teórico-práctica: test, resposta curta e/ou resolución de supostos prácticos.	50	CG2 CE7 CG14 CE8 CG26 CE9 CE11 CE18
Presentación	Exposición por parte do estudante ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en parella.	10	CG1 CE9 CG2 CE11 CG11 CE18 CG14

Outros comentarios sobre a Avaliación

Requisitos básicos a cumprir para a superación da materia:

- Realizar o traballo plantexado polo profesor/a vinculados co desenvolvemento dos contidos.
- Realizar unha presentación oral do suposto práctico.
- Obter unha calificación de polo menos 5 puntos na nota global.

Traballos a realizar polos estudantes:

1. Traballo teórico-práctico seguindo o guión publicado na plataforma Faitic.
2. Realizar unha presentación de 20 minutos (máximo).

Proporción de incidencia na calificación dos diferentes tipos de valoración.

- Calificación obtida pola realización do traballo teórico-práctico: 40%
- Calificación obtida na presentación: 10%
- Calificación obtida no exame: 50%

A entrega dos mesmos será na data (publicada en Faitic) determinada polo profesor/a durante o curso. Na 2ª convocatoria, manteranse as notas dos traballos (Excel + presentación), é dicir, os criterios de puntuación serán os mesmos que na 1ª convocatoria. Quenes non teñan realizado/presentado os traballos durante a 1ª convocatoria, NON PUNTUARÁN NESTE

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- De la Rosa, A, F; Ramirez, E.F., **Teoría, metodología y planificación del entrenamiento deportivo (del ortodoxo al contemporáneo).**, 1, Editorial Wanceulen, 2005
- Ramirez, E.F, **Bases metodológicas del entrenamiento en natación: Teoría y práctica.**, 1, Editorial Wanceulen, 2008
- Forteza, Armando de la Rosa, **Entrenamiento deportivo Alta metodología**, 1, Ed. Komekt, 1999
- García Manso, M, **Bases Teóricas del Entrenamiento deportivo**, 1, Ed. Gymnos, 1996
- Bompa, T, **Periodização: Teoria e Metodologia do Treinamento**, 1, Ed. Phorte, 2001
- Platonov, V., **El entrenamiento deportivo, teoría, metodología**, 1, Paidotribo, 1988
- Siff, M, y Verkhoshansky, I., **Super Entrenamiento**, 1, Paidotribo, 2000
- Platonov, V.N., **Teoría General del entrenamiento deportivo olímpico**, 1, Paidotribo, 2001
- Grosser, M; P. Bruggemann; Zintl, F., **Alto Rendimiento deportivo. Planificación y desarrollo**, 1, Ed. Mtnes. Roca., 1990
- Antonio Carlos Gomes, **Carga de Treinamento nos Esportes**, 1, Sport Training, 2010
- Abdallah Achour Junior; Antonio Carlos Gomes, **ESPORTE: PREPARAÇÃO DE JOVENS ATLETAS**, 1, Sport Training, 2014
- Antonio Carlos Gomes, **La Carga de Entrenamiento en el Deporte**, 1, Sport Training, 2016

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

- Especialización en deportes colectivos/P02G050V01906
- Especialización en deportes individuais/P02G050V01907
- Psicología do adestramento deportivo/P02G050V01911

Materias que se recomenda cursar simultáneamente

- Biomecánica da técnica deportiva/P02G050V01903

Materias que se recomenda ter cursado previamente

- Fisiología: Fisiología do exercicio I/P02G050V01104
- Fisiología: Fisiología do exercicio II/P02G050V01401
- Metodología e planificación do adestramento deportivo I/P02G050V01502

Outros comentarios

Para as convocatorias extraordinarias manteranse os mesmos criterios e probas de valoración. Nos apartados ou probas superadas conservarase a cualificación obtida. Devanditos criterios serán mantidos durante as convocatorias extraordinarias de xullo e decembro-fin de carreira só dese ano.

Plan de Continxencias

Descrición

Metodología docente que se modifica:

No caso de impartir docencia en modalidade non presencial, as guías docentes deberán reflectir que a actividade docente impartírase mediante Campus Remoto, e preverase así mesmo o uso da plataforma de teledocencia Faitic como reforzo e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

Metodología NON presencial de atención ao alumnado (Titorías)

As guías docentes contemplarán para todas as modalidades que as sesións de titoría poderanse realizar por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros de FAITIC, ...) baixo a modalidade de cita previa.

Adaptación da avaliación:

Neste caso, NON HABERÁ PRESENTACIÓN, a porcentaxe da nota deste apartado (10%) pasará á nota do traballo teórico-práctico. A data límite de entrega do traballo teórico-práctico será determinada polo docente. A porcentaxe do exame será idéntico (50%).

Na 2ª convocatoria, manteranse as notas do traballo (Excel), é dicir, os criterios de puntuación serán os mesmos que na 1ª convocatoria. Quen non realicen/presentado os traballos durante a 1ª convocatoria, NON PUNTUARÁN NESTE APARTADO.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Actividades de fitness				
Materia	Actividades de fitness			
Código	P02G050V01901			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Alonso Fernández, Diego			
Profesorado	Alonso Fernández, Diego			
Correo-e	diego_alonso@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia pretende ofrecer ao alumno/a unha visión xeral dunha das principais opcións profesionais da titulación: as actividades de Fitness.			

Competencias	
Código	
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.
CG5	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre a estrutura e función do corpo humano.
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.
CG24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.
CE9	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica actividade físico-deportiva na poboación que realiza adestramento deportivo
CE24	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade físico-deportiva recreativa, con atención ás características individuais e contextuais das persoas
CE26	Capacidade para seleccionar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade físico-deportiva recreativa
CE28	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, nas actividades físico-deportivas recreativas
CE29	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde, da práctica de actividades físicas inadecuadas nos practicantes de actividade físico-deportiva recreativa

Resultados de aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Os estudantes serán capaces de coñecer e comprender fundamentos das actividades de fitness.	CG2 CG5 CG12 CG13 CG24	
Os estudantes serán capaces de deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de E-A relativos as actividades de fitness, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.	CG5 CG25	CE9 CE24 CE26 CE28 CE29
Os estudantes serán capaces de comprender a literatura científica do ámbito das actividades de fitness.	CG2 CG5	
Os estudantes serán capaces de promover a formación de hábitos perdurables e autónomos de practica de actividade de fitness.	CG13 CG24 CG25	CE9 CE28 CE29
Os estudantes serán capaces de identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica das actividades de fitness.	CG24	CE9 CE26 CE28 CE29
Os estudantes serán capaces de seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para as actividades de fitness.	CG26	CE24 CE26 CE29

Contidos

Tema	
TEMA 1. Teoría e práctica do exercicio físico e benestar en clases colectivas	<p>SUBTEMA I: Concepto e evolución do fitness Subtema I.1. Concepto e evolución do fitness Subtema I.2. O fitness na actualidade Subtema I.3. O sector dos services de fitness Subtema I.4. Os usuarios/as do fitness</p> <p>SUBTEMA II: O técnico polivalente de fitness Subtema II.1. Características e formación Subtema II.2. Habilidades persoais e sociais Subtema II.3. Pautas para o seu desenvolvemento profesional</p>
TEMA 2. Tendencias do fitness e análise do exercicio físico en clases colectivas	<p>SUBTEMA III: Actividades de fitness: a sala cardio-fitness Subtema III.1. Equipamento e funcionamento dunha sala cardio-fitness actual. Subtema III.2. Pautas básicas de adestramento en sala Subtema III.3. Seguridade e prevención de lesións Subtema III.4. O adestramento funcional na sala cardio-fitness</p> <p>SUBTEMA IV: Actividades de fitness: tendencias actuais Subtema IV.1. H.I.I.T. Subtema IV.2. Tonificación con soporte musical Subtema IV.3. Running Subtema IV.4. Crosfit Subtema IV.5. Adestramento excéntrico e isoinercial Subtema IV.6. Adestramento en suspensión: TRX Subtema IV.7. Core-training Subtema IV.8. Adestramento propioceptivo Subtema IV.9. Stretching Global Activo Subtema IV.10. F.N.P. Subtema IV.11. Método Pilates</p>
TEMA 3. Aspectos didácticos e metodolóxicos do exercicio físico con soporte musical.	<p>SUBTEMA IV: Actividades de fitness: tendencias actuais Subtema IV.12. Tonificación con soporte musical</p>

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	15	5	20
Traballo tutelado	4	15	19
Prácticas de laboratorio	26	9	35
Presentación	4	15	19
Resolución de problemas de forma autónoma	5	10	15
Exame de preguntas obxectivas	2	4	6
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	2	8	10
Traballo	6	20	26

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Actividades expositivas de profesor e estudante. Exposicións, seminarios, presentación de exercicios, traballos ou proxectos a desenvolver.
Traballo tutelado	Resolución de exercicios na aula/laboratorio baixo a dirección do profesor
Prácticas de laboratorio	Realización práctica de diferentes tendencias do fitness e desenvolvemento de sesións básicas
Presentación	Actividade práctica onde o alumno debe ser responsable do seu deseño, planificación e abordaxe.
Resolución de problemas de forma autónoma	Procura de información con base dunha posterior abordaxe práctica dos contidos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Na aula teórica ou por medios telemáticos no campus remoto, a plataforma MOOVI ou correo electrónico con concertación previa.

Traballo tutelado	Na aula práctica ou en horario de titorías ou por medios telemáticos no campus remoto, a plataforma MOOVI ou correo electrónico con concertación previa.
Presentación	Na aula teórica ou por medios telemáticos no campus remoto, a plataforma MOOVI ou correo electrónico con concertación previa.
Resolución de problemas de forma autónoma	Nas sesións teóricas, prácticas e en horario de titoría ou por medios telemáticos no campus remoto, a plataforma MOOVI ou correo electrónico con concertación previa.
Prácticas de laboratorio	Na aula práctica ou en horario de titorías ou por medios telemáticos no campus remoto, a plataforma MOOVI ou correo electrónico con concertación previa.

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Presentación	Os alumnos desenvolverán unha sesión de fitness completa como monitores responsables.	20	CG2 CG5 CG12 CG13 CG25 CG26	CE9 CE24 CE26 CE28 CE29
Exame de preguntas obxectivas	Avaliación global do proceso de aprendizaxe e adquisición de competencias e coñecementos: O exame teórico poderá constar de preguntas curtas e/ou tipo test dos diversos contidos da materia.	50	CG2 CG5 CG12 CG13 CG25 CG26	CE9 CE24 CE26 CE28 CE29
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	O alumno debe recompilar as sesións (contidos, obxectivos e tarefas) das clases prácticas analizando criticamente cada unha delas.	15	CG5 CG13 CG24 CG26	CE9 CE26 CE28 CE29
Traballo	Os alumnos desenvolverán diversas tarefas propostas a través da plataforma de teledocencia Moovi que terán unha data límite de presentación para poder ser avaliadas.	15	CG2 CG5 CG12 CG13 CG25 CG26	CE9 CE24 CE26 CE28 CE29

Outros comentarios sobre a Avaliación

Todo o alumnado, asista ou non ás clases, ten dereito a ser avaliado (mediante un exame ou no modo en que se estableza na guía docente).

a) Avaliación ALUMNADO ASISTENTE (asiste, polo menos, ao 85% das sesións prácticas programadas):

- É indispensable superar o exame teórico cunha cualificación mínima de 5 puntos para aprobar a materia. De non ser así, o resto de cualificacións manteñen a súa validez en posteriores convocatorias.

- De non ter superada a materia na primeira convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

- Na segunda convocatoria do mesmo curso académico se manterán as cualificacións da primeira convocatoria.

b) Avaliación ALUMNADO NON ASISTENTE (non asiste a máis dun 15% das sesións prácticas programadas):

- En todo caso manteñen a súa vixencia os criterios de avaliación e serán consultados previamente co docente da materia cando os alumnos non asistan de maneira regular durante o curso.

- As competencias da materia serán avaliadas nunha proba única de natureza teórica (50%) e práctica (50%) que debe ser superada cunha cualificación mínima dun 5.

c) As datas oficiais dos exames pódense consultar na páxina web da Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte: <http://fcced.uvigo.es/gl/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

- American College of Sports Medicine, **ACSM's Guidelines for Exercise Testing and Prescription**, 7a, Lippincott, Williams & Wilkins., 2006
- Colado Sánchez, J.C., **Fitness en las salas de musculación**, INDE, 1996
- Dwyer, G.B., & Davis, S.E., **ACSM's health-related physical fitness assessment manual**, Lippincott, Williams & Wilkins., 2008
- Earle, R.W. y Baechle, T.R., **Manual NSCA. Fundamentos del entrenamiento personal**, Paidotribo, 2008
- Hoeger, W.W.K. y Hoeger, S.A., **Fitness and wellness**, 9a, Wadsworth, Cengage Learning., 2009
- Isidro, F., Heredia, J.R., Pinsach, P. y Costa, M.R., **Manual del entrenador personal. Del fitness al wellness**, Paidotribo, 2007
- Salinas, N., **Manual para el técnico de sala de fitness**, Paidotribo, 2005
- Thompson, W.R., **ACSM's guidelines to exercise testing and prescription**, Lippincott, Williams & Wilkins., 2009
- S A Costigan, N Eather, R C Plotnikoff, D R Taaffe, D R Lubans, **High-intensity interval training for improving health-related fitness in adolescents: a systematic review and meta-analysis**, Br J Sports Med, 2015
- Lieberman et al., **Foot strike patterns and collision forces in habitually barefoot versus shod runners**, Nature, 2010
- Thijs et al., **Gait-related intrinsic risk factors for patellofemoral pain in novice recreational runners**, Br J Sports Med, 2008
- Alonso-Fernandez et al., **Effect of a HIIT Programme vs. Extensive Continuous Training on Inexperienced Individuals**, 10.5672/apunts.2014-0983.es.(2017/4).130.07, Apunt. Educación Física y Deportes, 2017
- Alonso-Fernandez et al., **Impact of a HIIT protocol on body composition and VO2max in adolescents**, 10.1016/j.scispo.2019.04.001, Science & Sports, 2019
- Klika B. & Jordan C., **HIGH INTENSITY CIRCUIT TRAINING USING BODY WEIGHT: Maximum Results With Minimal Investment**, ACSM'S Health & Fitness Journal, 2013
- Alonso-Fernandez et al., **Changes in muscle architecture of biceps femoris induced by eccentric strength training with nordic hamstring exercise**, Scandinavian Journal of Medicine and Science in Sp, 2018
- Aguilera-Castells et al., **Muscle activation in suspension training: a systematic review**, 10.1080/14763141.2018.1472293, Sports Biomechanics, 2018
- Espejo-Antúnez et al., **The impact of proprioceptive exercises on balance and physical function in institutionalized older adults: A randomized controlled trial**, 10.1016/j.apmr.2020.06.010, ARCHIVES OF PHYSICAL MEDICINE AND REHABILITATION, 2020
- Vera-Garcia et al., **Progressions of core stabilization exercises based on postural control challenge assessment**, 10.1007/s00421-020-04313-9, European Journal of Applied Physiology, 2020
- Xu et al., **Effects of Foot Strike Techniques on Running Biomechanics: A Systematic Review and Meta-analysis**, SPORTS HEALTH, 2020
- Alonso-Fernandez et al., **Changes in rectus femoris architecture induced by the reverse nordic hamstring exercises**, 10.23736/S0022-4707.18.08873-4, Journal sports Med Phys Fitness, 2019
- Gardiner et al., **injury risk and injury incidence rates in crossfit**, 10.23736/S0022-4707.20.10615-7, The Journal of Sports Medicine and Physical Fitness, 2020
- Matos et al., **Analysis of the pain symptoms, flexibility, and hydroxyproline concentration in individuals with low back pain submitted to Global Postural Re-education and stretching**, 10.2217/pmt-2019-0053, Pain Management, 2020
- Alonso-Fernandez et al., **Effects of the Functional Heel Drop Exercise on the Muscle Architecture of the Gastrocnemius**, 10.1123/jsr.2019-0150, Journal of Sport Rehabilitation, 2019
- Schmidt et al., **Influence of Pilates Method on Nonspecific Lumbar Pain**, 10.1055/s-0040-1716561., Arquivos Brasileiros de Neurocirurgia, 2020
- Rustaden et al., **Similar Energy Expenditure During BodyPump and Heavy Load Resistance Exercise in Overweight Women**, 10.3389/fphys.2020.00570, Frontiers in Physiology, 2020

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Programas de exercicio físico e benestar/P02G050V01910

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana para o movemento/P02G050V01101

Anatomía humana: Anatomía e kinesiología humana/P02G050V01201

Biomecánica da técnica deportiva/P02G050V01903

Outros comentarios

Para afrontar a asignatura e importante ter unha boa base teórica de:

- Anatomía e kinesiología humana.
- Fisiología do exercicio.

Plan de Contingencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

- Metodoloxías docentes que se manteñen
Resolución de problemas de forma autónoma

- Metodoloxías docentes que se modifican

Lección maxistral: Si a docencia non é presencial, a actividade docente desenvolverase a través do Campus Remoto e a plataforma de teledocencia Faitic.

Traballo tutelado e presentación: substituirase por tarefas que o alumno poida desenvolver e entregar na modalidade virtual.

Prácticas de laboratorio: Si a docencia non é presencial, a actividade docente desenvolverase a través do Campus Remoto e a plataforma de teledocencia Faitic.

- Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

En todas as metodoloxías expostas a atención personalizada do estudiantado realizarase mediante o despacho virtual do Campus Remoto e de correos electrónicos realizando unha concertación previa co docente.

- Modificacións dos contidos a impartir
Sen modificación.

- Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe
Sen modificación.

- Outras modificacións
Sen cambios.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

En caso de docencia non presencial, haberá a posibilidade de seguir o itinerario A ou o itinerario B.

ITINERARIO A. Avaliación continua de parte teórica e práctica.
Será aquel alumnado que:

a) Asistiu polo menos ao 80% das clases teóricas (lección maxistral).

b) E ademais realice e presente en tempo e forma polo menos o 80% das actividades expostas que substituirán ás clases prácticas.

SI INCÚMPRESE ALGÚN DESTES DOUS REQUISITOS, pásase directamente ao itinerario B.

Criterio de cualificación:

a) A asistencia á clase teórica e a resolución de problemas de forma autónoma terá unha valoración do 65%.

b) O exame de preguntas obxectivas terá unha valoración do 35%. Este exame é opcional si coa parte anterior supéranse os 5 puntos. En todo caso, para subir a nota da parte "a" débese sacar polo menos un 5 sobre 10 neste exame da parte "b".

ITINERARIO B. Avaliación NON continua. Para aquel estudiantado que non cumpre os criterios de avaliación continua.

- Avaliación da parte teórica (50% da nota final). O alumnado terá que obter un cinco sobre dez no exame tipo test e/ou de preguntas curtas.

- Avaliación da práctica (50% da nota final). O alumnado terá que obter un cinco sobre dez no exame. O exame práctico será unha proba de preguntas a desenvolver sobre os contidos prácticos da materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xerontoloxía e actividade física**

Materia	Xerontoloxía e actividade física			
Código	P02G050V01902			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Vila Suarez, María Elena			
Profesorado	Vila Suarez, María Elena			
Correo-e	evila@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código	
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.
CG3	Coñecemento e comprensión dos factores fisiolóxicos e biomecánicos que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.
CG4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.
CG7	Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana.
CG11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.
CG16	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte.
CG22	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar programas para a dirección de organizacións, entidades e instalacións deportivas.
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Ser capaz de comprender a literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte nas persoas maiores.	CG2
Coñecer e ser capaz de identificar os efectos que a práctica da actividade física e deporte en persoas maiores provocan en aspectos *fisiolóxicos e *biomecánicos.	CG3
Ser capaz de identificar os efectos que a práctica da actividade física e deporte en persoas maiores provocan en aspectos *comportamentais e sociais.	CG4
Ser capaz de identificar os efectos que a práctica da actividade física e deporte provocan sobre a *estructura de diferentes manifestacións da *motricidad humana en persoas maiores.	CG7
Coñecer e ser capaz de aplicar os principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional no ámbito das persoas maiores.	CG11
Saber utilizar as tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte no ámbito das persoas maiores.	CG12
Ser capaz de identificar e aplicar hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional en lle ámbito das persoas maiores.	CG13
Coñecer e ser capaz de promover e avaliar a formación de hábitos *perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte nas persoas maiores.	CG16
Ser capaz de identificar habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo no ámbito das persoas maiores.	CG25
Ser capaz de identificar e adaptarse a novas situacións, aplicar a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma no ámbito das persoas maiores.	CG26

Adquirir coñecementos básicos para planificar, desenvolver e controlar programas para a dirección CG3 de organizacións, entidades e instalacións deportivas para persoas maiores.

CG4
CG22

Contidos	
Tema	
Bloque temático 1. Xerontoloxía e actividade física: aspectos físicos, biolóxicos, sociais e psíquicos relacionados coa actividade física e a corporeidade das persoas maiores.	Tema 1. Cambios na anatomía e fisioloxía dos órganos e sistemas durante o envellecemento. Tema 2. Aspectos psicolóxicos e sociais do envellecemento.
Bloque temático 2. Epidemioloxía e demografía do envellecemento	Tema 3. Definicións e conceptos. Tema 4. Epidemioloxía e demografía do envellecemento. Tema 5. Teorías do envellecemento no ser humano.
Bloque temático 3. Características da motricidade humana en idade avanzada. O corpo e a vellez.	Tema 6. Autonomía funcional e valoración. Tema 7. Capacidades físicas e coordinativas.
Bloque Temático 4. Políticas de promoción da saúde e calidade de vida	Tema 8. Políticas de promoción da saúde e calidade de vida
Bloque temático 5. O lecer activo nas persoas maiores. Características, necesidades e demandas de actividades das persoas maiores.	Tema 9. O lecer activo nas persoas maiores.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos	0	19	19
Traballo tutelado	30	15	45
Lección maxistral	22	22	44
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	0	29	29
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	10	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Estudo de casos	Nas clases presenciais expóñense diferentes situacións que esixan capacidade de reflexión, relación de contidos, contraste de datos, realizar diagnósticos.
Traballo tutelado	Nas clases prácticas fundamentalmente expóñense situacións que deberán resolver coa axuda do profesor ou con traballo autónomo. Realizáense de individual ou colectiva, segundo a actividade. Será necesario realizar procura bibliográfica e manexarase bibliografía actual sobre temáticas relacionadas cos contidos da materia.
Lección maxistral	Nas clases presenciais desenvolveranse os aspectos conceptuais da materia, que deberán ser complementados polo alumno con estudo autónomo.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Nas clases presenciais desenvolveranse os aspectos conceptuais da materia, que deberán ser complementados polo alumno con estudo autónomo.
Estudo de casos	Nas clases presenciais expóñense diferentes situacións que esixan capacidade de reflexión, relación de contidos, contraste de datos, realizar diagnósticos.
Traballo tutelado	Nas clases prácticas fundamentalmente expóñense situacións que deberán resolver coa axuda do profesor ou con traballo autónomo. Realizáense de individual ou colectiva, segundo a actividade. Será necesario realizar procura bibliográfica e manexarase bibliografía actual sobre temáticas relacionadas cos contidos da materia.
Probas	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividades de apoio en horario de titoría destinadas a orientar e/ou supervisar as tarefas da materia.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas

Estudo de casos	Traballo temático e memoria de prácticas	40	CG2 CG11 CG12 CG13 CG16 CG22 CG25 CG26
Traballo tutelado	Proposta de sesión	10	CG3 CG7 CG16 CG25 CG26
Lección maxistral	Exame de contidos	40	CG2 CG3 CG4 CG7 CG16 CG22 CG26
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución e entrega de traballos prácticos	10	CG26

Outros comentarios sobre a Avaliación

É necesario alcanzar un 5 no exame e no traballo temático para poder acceder ás notas dos outros dous apartados da avaliación e calcular a media da materia.

As notas dos diferentes apartados gardaranse para a segunda convocatoria.

Todo o alumnado, asista ou non ás aulas ten dereito a ser avaliado.

De non ter superada a materia na primeira convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

As datas oficiais dos exames pódense consultar na web da facultade na ligazón <http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/calendario-academico>

Para a convocatoria extraordinaria realizarase un único exame que terá o valor do 100% da nota. O exame constará de preguntas curtas, tema e suposto práctico.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

- BELSKY, J.K., **Psicología del envejecimiento. Teoría, investigaciones e intervencións**, Ed. Masson. Barcelona,
- BERMEJO GARCÍA, L., **Envejecimiento activo y actividades socioeducativas con personas mayores: Guía de buenas prácticas.**, Panamericana: Madrid,
- BUENDÍA, J., **Gerontología y salud. Perspectivas actuales**, Ed. Biblioteca Nueva. Madrid.,
- JONES, C. & ROSE, D., **Physical activity instruction of older adults**, Human Kinetics. Champaign, IL, EEUU.,
- MELÉNDEZ ORTEGA, A., **Actividad física para personas mayores: las razones para hacer ejercicio**, Ed. Gymnos. Madrid,
- MORROW, J. R.; JACKSON, A. W.; DISCH, J. G. & MOOD, D. P., **Measurement and evaluation in human performance**, Human Kinetics. Champaign, IL, EEUU.,
- SPIRDUSO, W. W. & ECKERT, H. M., **Physical activity and aging. Human Kinetics**, Champaign, IL, EEUU.,
- SPIRDUSO, W., **Physical dimensions of aging.**, Human Kinetics. Champaign, IL, EEUU.,
- VELLAS, B.; LAFONT, C.; ALLARD, M. y ALBAREDE, J.L., **Transtornos de la postura y riesgo de caída. Del envejecimiento satisfactorio a la pérdida de autonomía.**, Ed. Glosa. Barcelona,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Valoración e prescripción do exercicio físico para a saúde/P02G050V01503

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo I/P02G050V01502

Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo II/P02G050V01604

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana para o movemento/P02G050V01101

Anatomía humana: Anatomía e kinesiología humana/P02G050V01201

Fisiología: Fisiología do exercicio I/P02G050V01104

Fisiología: Fisiología do exercicio II/P02G050V01401

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Lección maxistral, traballo tutelado e estudo de casos.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Prácticas de laboratorio, intentaranse adaptar de maneira individual os contidos para ser realizados no lugar onde se atope o alumnado.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

Usarase o campus remoto, o despacho virtual 2721, vía correo electrónico concertando cita previamente.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

A docencia mantense a través do campus remoto e Fatic.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

Non se contempla

* Outras modificacións

Será necesario realizar entrega de grabacións sobre as actividades solicitadas o alumnado.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

...

* Probas pendentes que se manteñen

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

...

* Probas que se modifican

[Proba anterior] => [Proba nova]

* Novas probas

* Información adicional

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Biomecánica da técnica deportiva				
Materia	Biomecánica da técnica deportiva			
Código	P02G050V01903			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais Física aplicada			
Coordinador/a	Mato Corzón, Marta María Silva Alonso, Telmo Cabaleiro Álvarez, David			
Profesorado	Cabaleiro Álvarez, David Mato Corzón, Marta María Silva Alonso, Telmo			
Correo-e	telmosilva@uvigo.es dacabaleiro@uvigo.es fammmc@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Coñecemento e aplicación das leis da mecánica para a análise da técnica deportiva coa intención de mellorar o rendemento e reducir a incidencia de lesións.			

Competencias	
Código	
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.
CG3	Coñecemento e comprensión dos factores fisiolóxicos e biomecánicos que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.
CG7	Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana.
CG8	Coñecemento e comprensión da estrutura, función e desenvolvemento das diferentes manifestacións da motricidade humana.
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.
CG14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.
CG18	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte.
CG20	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas.
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.
CE3	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, na proposta de tarefas nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte
CE8	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, durante o proceso do adestramento deportivo
CE16	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais ao campo da actividade física e a saúde
CE23	Capacidade para identificar e valorar os riscos que poidan derivarse do uso dos equipamentos e instalacións deportivas
CE28	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, nas actividades físico-deportivas recreativas

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias

O alumno será capaz de coñecer os principios e aplicacións da biomecánica á práctica deportiva	CG2 CG3 CG7 CG8 CG12 CG13 CG14 CG18 CG20 CG25 CG26	CE3 CE8 CE16 CE23 CE28
O alumno será capaz de comprender como a cinemática, a dinámica e a mecánica de fluídos son o fundamento da biomecánica	CG2 CG3 CG7 CG8 CG12 CG13 CG14 CG18 CG20 CG25 CG26	CE3 CE8 CE16 CE23 CE28
O alumno será capaz de coñecer e utilizar distintos tipos de análise biomecánicos da técnica deportiva	CG2 CG3 CG7 CG8 CG12 CG13 CG14 CG18 CG20 CG25 CG26	CE3 CE8 CE16 CE23 CE28
O alumno será capaz de coñecer e usar ferramentas de análises biomecánico de simulación e predición	CG2 CG3 CG7 CG8 CG12 CG13 CG14 CG18 CG20 CG25 CG26	CE3 CE8 CE16 CE23 CE28

Contidos

Tema	
Principios da mecánica clásica aplicados á biomecánica deportiva	Obxectivos Aplicacións
Técnicas instrumentais da análise biomecánico da técnica deportiva	Análise cuantitativa Análise cualitativa Análise conforme a criterios de rendemento Avaliación da técnica deportiva
Ferramentas de simulación e predición da realización dunha técnica deportiva	Obxectivos Características Aplicacións
Equilibrio dunha estrutura músculo esquelética e do corpo humano	Fundamentos Aplicacións
Elasticidade dos tecidos dunha estrutura músculo esquelética	Fundamentos Aplicacións
Cinemática aplicada á técnica deportiva	Fundamentos Aplicacións
Dinámica aplicada á técnica deportiva	Fundamentos Aplicacións
Mecánica de fluídos aplicada á técnica deportiva	Fundamentos Aplicacións

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	30	30	60
Lección maxistral	22.5	22.5	45
Cartafol/dossier	0	44	44
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Seminario	-Aplicación dos principios biomecánicas na resolución de problemas e casos prácticos. -Determinación de obxectivos, obtención, tratamento, presentación e análise de datos en situación experimentais e reais.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a de contidos teóricos fundamentais da materia

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O alumno dispoñerá dun horario de tutorías para poder solucionar dúbidas concretas sobre os contidos teóricos suscitados na clase. As sesións de titorización poderán realizarse no despacho físico ou por medios telemáticos (Correo electrónico institucional do profesorado implicado na materia disponible na web da Facultade, videoconferencia mediante o uso das aplicacións telemáticas integradas no Campus Remoto da Universidade de Vigo, foros en FAITIC,...) baixo a modalidade de concertación previa.
Seminario	O alumno dispoñerá dun horario de tutorías para poder solucionar dúbidas concretas sobre os problemas, e casos prácticos suscitados nos seminarios. As sesións de titorización poderán realizarse no despacho físico ou por medios telemáticos (Correo electrónico institucional do profesorado implicado na materia disponible na web da Facultade, videoconferencia mediante o uso das aplicacións telemáticas integradas no Campus Remoto da Universidade de Vigo, foros en FAITIC,...) baixo a modalidade de concertación previa.
Probas	Descrición
Cartafol/dossier	O alumno dispoñerá dun horario de tutorías para poder solucionar dúbidas relacionadas coa realización e presentación dos informes de prácticas. As sesións de titorización poderán realizarse no despacho físico ou por medios telemáticos (Correo electrónico institucional do profesorado implicado na materia disponible na web da Facultade, videoconferencia mediante o uso das aplicacións telemáticas integradas no Campus Remoto da Universidade de Vigo, foros en FAITIC,...) baixo a modalidade de concertación previa.

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Seminario	Avaliación continua, entrega en tempo e forma dos problemas propostos e informes relativos a as análises suscitadas durante os seminarios.	35	CG2 CG3 CG7 CG8 CG12 CG13 CG14 CG18 CG20 CG25 CG26	CE3 CE8 CE16 CE23 CE28
Cartafol/dossier	Avaliación continua, entrega en tempo e forma dos informes e traballos requiridos.	30	CG2 CG3 CG7 CG8 CG12 CG13 CG14 CG18 CG20 CG25 CG26	CE3 CE8 CE16 CE23 CE28

Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas de resposta curta ou tipo test dos contidos da materia	35	CG2 CG3 CG7 CG8 CG18 CG20 CG25 CG26	CE3 CE8 CE16 CE23 CE28
---	---	----	--	------------------------------------

Outros comentarios sobre a Avaliación

No caso de avaliación continua negativa e segunda convocatoria, o alumno realizará unha proba final sobre os contidos da materia consistente na resposta curta e resolución de problemas que contará o 70% da nota final. Para avaliación positiva da materia, será requisito indispensable ademais de unha avaliación positiva na proba final, a presentación en papel ou formato digital dos informes e traballos realizados durante o curso que contará ata un máximo do 30% da nota final.

As datas oficiais dos exames pódense consultar na web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Izquierdo, Mikel, **Biomecánica y bases neuromusculares de la actividad física y el deporte**,

Bibliografía Complementaria

Aguado, Xabier, **Eficacia y Técnica Deportiva**, 2ª edición,

Hay and Prentice-Hall, **The Biomechanics of Sport and Exercise**,

Bartlett, **Sport Biomechanics**, 1ª edición,

Bartlett y Hong, **Routledge Handbook of Biomechanics and Human Movement Science**,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía e kinesiología humana/P02G050V01201

Estatística: Metodoloxía da investigación e estatística na actividade física e o deporte/P02G050V01302

Fisioloxía: Fisioloxía do exercicio II/P02G050V01401

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen: Todas

* Metodoloxías docentes que se modifican: Ningunha. Todas as metodoloxías impartiránse de maneira telemática mediante o uso das utilidades integradas no Campus

Remoto da Universidade de Vigo e a plataforma de teledocencia FAITIC como reforzo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado os contidos docentes.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías): As sesións de titorización poderán realizarse por medios telemáticos (Correo electrónico institucional do profesorado implicado na materia disponible na web da Facultade, videoconferencia mediante o uso das aplicacións telemáticas integradas no Campus Remoto da Universidade de Vigo, foros en FAITIC,...) baixo a modalidade de concertación previa.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir: Non procede

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

* Outras modificacións: Non hai

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Manteñense as proporcións

...

* Probas pendentes que se manteñen

Todas

...

* Probas que se modifican:

Ningunha

* Novas probas: Ningunha

* Información adicional:

Os controis e/ou exames non presenciais no campus remoto faranse con monitorización audiovisual do alumnado. Si hai impedimentos técnicos ou personais que o impidan, as probas serán orais. Todas as probas serán gravadas para ter constancia documental. Isto tamén sucederá coas sesións de revisión de exames.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Deportes náuticos**

Materia	Deportes náuticos			
Código	P02G050V01904			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Rial Fernández, Ramón Benigno			
Profesorado	Rial Fernández, Ramón Benigno			
Correo-e	rrial@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	<p>A materia Deportes Náuticos impártese no segundo cuadrimestre do terceiro curso do Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte.</p> <p>Nesta materia proporciónase unha visión xeral do Remo e do Piragüismo. Desde unha perspectiva teórica, abórdanse diferentes aspectos desde un punto de vista xeral referentes a súa estrutura externa, o medio no que se desenvolven, os tipos de embarcacións e as súas modalidades, a técnica básica, maniobras, fundamentos do seu adestramento, tipos de competicións, didáctica, aspectos recreativos, etc. Desde unha perspectiva práctica, realízase un percorrido a través de distintos tipos de embarcacións.</p> <p>Debido ó medio no que se desenvolven as prácticas (río Lérez) é requisito imprescindible saber nadar.</p>			

Competencias

Código	
CG7	Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana.
CG10	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do deporte.
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.
CG14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.
CG23	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade.
CG24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.
CE1	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas
CE8	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, durante o proceso do adestramento deportivo
CE9	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica actividade físico-deportiva na poboación que realiza adestramento deportivo
CE10	Capacidade para identificar os riscos, que se derivan para a saúde dos deportistas, da práctica de actividades físicas inadecuadas no contexto do adestramento deportivo

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana.	CG7
Coñecemento e comprensión dos fundamentos do deporte.	CG10
Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	CG12
Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	CG13
Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.	CG14
Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade.	CG23
Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	CG24
Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	CG25

Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	CG26
Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas	CE1
Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, durante o proceso do adestramento deportivo	CE8
Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica actividade físico-deportiva na poboación que realiza adestramento deportivo	CE9
Capacidade para identificar os riscos, que se derivan para a saúde dos deportistas, da práctica de actividades físicas inadecuadas no contexto do adestramento deportivo	CE10

Contidos

Tema

TEMA 1: Fundamentación teórica dos deportes náuticos	<ul style="list-style-type: none"> - Definición - Oríxenes e evolución histórica - Análise do remo e do piragüismo e os seus factores - As reglaxes das embarcacións: <ul style="list-style-type: none"> . Reglaxes en banco fixo . Reglaxes en banco móvil . Reglaxes en piragüismo e kayak
TEMA 2: Fundamentos técnico-tácticos e didácticos dos deportes náuticos: remo e piragüismo	<ul style="list-style-type: none"> - Técnica básica do remo e do piragüismo - Fases da palada no remo - Técnica básica de banco fixo - Técnica básica de banco móvil - Defectos técnicos mais frecuentes no remo - Técnica básica do piragüismo - Maniobras no piragüismo. Transporte, vuelco e vaciado. De equilibrio e conducción. De propulsión e combinadas - A palada en kayak. Fases da palada. Exercicios e corrección de erros. - Fundamentos tácticos: <ul style="list-style-type: none"> . A regata. Tipos. Partes . A estratexia - Postos específicos: <ul style="list-style-type: none"> . Postos específicos no remo de banco fixo . Postos específicos no remo de banco móvil . Postos específicos no piragüismo
TEMA 3: Estructura formal e funcional dos deportes náuticos: remo e do piragüismo	<ul style="list-style-type: none"> - Modalidades e especialidades - Categorias - Distancias de competición - Características das embarcacións - Características do sistema de masas - Distancias e tempos de competición - Frecuencia de palada en competición - Relación distancia/tempo de competición/tipo de esforzo - Tipos de competicións no remo e no piragüismo: <ul style="list-style-type: none"> . En función do recorrido . En función do sistema de competición . Programa olímpico
TEMA 4: O proceso de iniciación deportiva nos deportes náuticos	<ul style="list-style-type: none"> - Didáctica do remo e do piragüismo: <ul style="list-style-type: none"> . Ensinanza e aprendizaxe . Iniciación e metodoloxía . Etapas de formación - O medio acuático: <ul style="list-style-type: none"> . Natural: ríos, lagos, mar . Artificiais: pantanos, pistas . Normas de seguridade . Variables medioambientais externas
TEMA 5: Os deportes náuticos na súa vertiente recreativa e de rendemento	<ul style="list-style-type: none"> - Aspectos recreativos - O club. Organización - Aspectos de rendemento: <ul style="list-style-type: none"> . Tecnoloxía aplicada . Materiais - Estructura biomecánica do remo e do piragüismo

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22	3	25
Prácticas de laboratorio	26	20	46

Traballo tutelado	1	0	1
Seminario	0	12.5	12.5
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	0	26	26
Exame de preguntas obxectivas	1	14.5	15.5
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	4	20	24

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos teóricos sobre a materia obxeto de estudo.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia. Desenvólvense no río Lérez.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual elabora unha memoria de prácticas sobre a materia.
Seminario	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da mesma e do proceso de aprendizaxe.
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia a través das TIC e de xeito autónomo.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Seminario	Enténdese por atención personalizada o tempo que se reserva para atender e resolver as dúbidas do alumnado en relación a materia. As sesións de titorización poderanse realizar por medios presenciais (despacho 217) se as condicións sanitarias o permiten, ou ben telemáticos: correo electrónico ou despachos virtuais dos profesores a través do Campus Remoto, baixo a modalidade de cita previa: Profesor Ramón Rial Fernández (Remo) Sala 2138. Profesor Pablo Tenreiro Varela (Piragüismo) Sala 2540.
-----------	--

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticas de laboratorio	Polo carácter práctico da materia, haberá que asistir a lo menos ó 80% das sesións prácticas con participación activa como requisito previo para superar a materia no cuatrimestre; supoñen o 60% da cualificación final e realizaránse no río Lérez (tamén poderá facerse algunha práctica en terra nos remoergómetros). A avaliación da docencia práctica realizaráse de forma contínua mediante o control de asistencia diaria dos alumnos con participación activa e a observación sistemática por parte do profesor do seu rendemento e o nivel técnico acadado o longo do cuatrimestre (avaliarase o transporte do material, o seu axuste, o manexo e maniobrabilidade técnica da embarcación, etc.). A cualificación será de 0 a 10 puntos e haberá que acadar como mínimo 5 puntos para superar este apartado. O profesor pasará un parte diario de firmas de asistencia as prácticas de laboratorio e ademais o día de presentación da materia, proporcionará unha ficha ós alumnos para que a devolvan ó profesor coa súa fotografía e os datos pertinentes, dentro da primeira semana de comenzo das prácticas.	60	CG7 CE1 CG10 CE8 CG13 CE9 CG23 CE10 CG24 CG25 CG26
Exame de preguntas obxectivas	Encamiñada a avaliar a integración dos contidos teóricos por parte do alumnado. Enténdese tamén por contido teórico calquera explicación ou concepto que se manexe nas sesións prácticas. Esta proba realizarase na data oficial e constará de 50 preguntas tipo test con 3 opcións de resposta onde por cada 3 respostas erróneas descontarase unha resposta correcta e a súa parte proporcional. A cualificación será de 0 a 10 puntos e haberá que acadar como mínimo 5 puntos para superar este apartado.	20	CG7 CE1 CG10 CE8 CG14 CE9 CG24 CE10
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	O rematar o cuatrimestre os alumnos, de xeito individual, deberán presentar unha memoria de todas as prácticas feitas. Para elaborar esta memoria o profesor facilitará un modelo tipo de ficha o primeiro día das prácticas de laboratorio. Para completar este informe, o profesor, antes de comenzo de cada sesión práctica, indicará brevemente no pantalán ós alumnos os obxetivos, características, contidos, etc. da mesma e os alumnos deberán tomar as notas oportunas; do mesmo xeito os alumnos ó rematar a sesión e traballando pola súa conta deberán completar a ficha. No caso de que os profesores detectasen que as memorias fosen copiadas entre dous ou mais alumnos, éstes deberán facer un traballo individual relacionado coa materia. A data tope para presentar o informe/memoria das prácticas será a data do exame oficial (fora deste prazo non se recollerá ningunha memoria). A cualificación será de 0 a 10 puntos e haberá que acadar como mínimo 5 puntos para superar este apartado.	20	CG7 CE1 CG10 CE8 CG12 CE10 CG23 CG26

Outros comentarios sobre a Avaliación

Prácticas de laboratorio: Polo carácter práctico da materia, haberá que asistir a lo menos ó 80% das sesións prácticas con participación activa como requisito previo para superar a materia no cuatrimestre; supoñen o 60% da cualificación final e realizaránse no río Lérez (tamén poderá facerse algunha práctica en terra nos remoergómetros). A avaliación da docencia práctica realizaráse de forma continua mediante o control de asistencia diaria dos alumnos con participación activa e a observación sistemática por parte do profesor do seu rendemento e o nivel técnico acadado o longo do cuatrimestre (avaliarase o transporte do material, o seu axuste, o manexo e maniobrabilidade técnica da embarcación, etc.). A cualificación será de 0 a 10 puntos e haberá que acadar como mínimo 5 puntos para superar este apartado. O profesor pasará un parte diario de firmas de asistencia as prácticas de laboratorio e ademais o día de presentación da materia, proporcionará unha ficha ós alumnos para que a devolvan ó profesor coa súa fotografía e os datos pertinentes, dentro da primeira semana de comenzo das prácticas.

Exame de preguntas obxectivas: Supón o 20% da cualificación final. Esta proba realizaráse na data oficial e está encamiñada a avaliar a integración dos contidos teóricos (enténdese tamén por contidos teóricos, calquera explicación ou concepto que se manexe nas sesións prácticas de laboratorio). Esta proba escrita constará de 50 preguntas tipo test con 3 opcións de resposta onde por cada 3 respostas erróneas descontarase unha resposta correcta e a súa parte proporcional. A cualificación será de 0 a 10 puntos e haberá que acadar como mínimo 5 puntos para superar este apartado.

Informe de prácticas: Supón o 20% de cualificación final. O rematar o cuatrimestre os alumnos, de xeito individual, deberán presentar unha memoria de todas as prácticas feitas. Para elaborar esta memoria o profesor facilitará un modelo tipo de ficha o primeiro día das prácticas de laboratorio. Para completar este informe, o profesor, antes de comenzo de cada sesión práctica, indicará brevemente no pantallán ós alumnos os obxetivos, características, contidos, etc. da mesma e os alumnos deberán tomar as notas oportunas; do mesmo xeito os alumnos ó rematar a sesión e traballando pola súa conta deberán completar a ficha. No caso de que os profesores detectasen que as memorias fosen copiadas entre dous ou máis alumnos, éstos deberán facer un traballo individual relacionado coa materia. A data tope para presentar o informe/memoria das prácticas será a data do exámen oficial (fora deste prazo non se recollerá ningunha memoria). A cualificación será de 0 a 10 puntos e haberá que acadar como mínimo 5 puntos para superar este apartado.

Observacións: Unha vez cumprido o requisito de asistencia a un mínimo do 80% ás prácticas de laboratorio con participación activa, a cualificación final do alumno será a nota media ponderada de cada un dos tres apartados (60%-20%-20%) sempre coa premisa de haber alcanzado unha puntuación mínima de 5 en cada un dos tres apartados. Se o alumno non chega a 5 en calquera dos tres apartados a súa cualificación na nota final será de suspenso. A cualificación positiva de unha ou dúas partes conservarase únicamente ata a seguinte convocatoria de xullo. De non ter superada a materia na primeira convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

Aqueles alumnos que non cumprisen co requisito previo de asistir a lo menos ó 80% das sesións prácticas con participación activa non poderán superar a materia na primeira convocatoria e deberán presentarse a convocatoria de xullo, tendo que facer o pertinente exámen teórico tipo test, que ponderará un 60%, e deberán presentar un traballo consistente nunha "*Progresión didáctica para o aprendizaxe do remo e do piragüismo*", que ponderará un 40% (as pautas para a elaboración deste traballo serán facilitadas polos profesores). Estes alumnos terán que acadar unha puntuación mínima de 5 puntos tanto no exámen como no traballo.

As datas oficiais dos exames pódense consultar na web da facultade na ligazón <http://fced.uvigo.es/gl/docencia/exames>.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Molina Castillo, C., **Remo de Competición**, 1ª ed, Wanceulen, 1997

Bennett, Jeff, **Manual del kayakista de aguas bravas**, 1ª ed, Paidotribo, 2001

De Bergia Cervantes, E. y otros, **Iniciación al Piragüismo**, 1ª ed, Gymnos, 1997

Isorna-Folgar, M. y otros, **Entrenamiento en piragüismo de aguas tranquilas: avances para la mejora en preparación física, técnica, táctica, psicológica, nutricional y tecnológica**, 1ª ed, 2.0 Editora, 2014

Francisco García, José Manuel y García Soidán, José Luis, **Iniciación al Remo**, 1ª ed, Xunta de Galicia (Secretaría Xeral para o Deporte), 1991

Francisco García, José Manuel, **Remo de Banco Fixo**, 1ª ed, Lea, 1996

Bibliografía Complementaria

Briones Pérez de La Blanca, Enrique, **Remo: Entrenamiento de Base y de Elite**, 1ª ed, Wanceulen, 1990

Escuela Nacional de Entrenadores, **Apuntes del Curso Nacional de Entrenador de Club: Bloque Específico**, F.E.R., 2002

Sánchez Hernández, J.L. y otros, **Piragüismo I**, Comité Olímpico Español, 1993

Sánchez Hernández, J.L. y otros, **Piragüismo II**, Comité Olímpico Español, 1993

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

1. DOCENCIA NON PRESENCIAL:

* Metodoloxías docentes que se manteñen en docencia non presencial:

Lección maxistral: exposición por parte do profesor dos contidos teóricos da materia a través da aula Virtual asignada no Campus Remoto. Prevese tamén o uso de Moovi como reforzo para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

Traballo tutelado: elaboración dun traballo individual consistente na elaboración dunha progresión didáctica para a aprendizaxe do remo e do piragüismo. As pautas de devandito traballo, serán facilitadas polos profesores a comezo de curso.

* Metodoloxías docentes que se modifican en docencia non presencial:

Prácticas de laboratorio: suprimense as prácticas no río Lérez, que pasan a ser exclusivamente prácticas autónomas a través das TIC: os profesores subirán a Moovi e/ou Campus Remoto, arquivos con tutoriais, vídeos explicativos, soporte gráfico, etc.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías):

Correo electrónico ou Despachos Virtuais dos profesores da materia mediante Campus Remoto baixo a modalidade de cita previa: Profesor Ramón Rial Fernández (Remo) Sala 2138. Profesor Pablo Tenreiro Varela (Piragüismo) Sala 2540.

* Modificacións (se proceden) dos contidos a impartir en docencia non presencial

Non se contemplan

* Bibliografía adicional para facilitar o autoaprendizaxe en docencia non presencial

Non se contempla

*Outras modificacións en docencia non presencial

Non se contemplan

2. DOCENCIA SEMIPRESENCIAL:

* Metodoloxías docentes que se manteñen en docencia semipresencial:

Lección maxistral: exposición por parte do profesor dos contidos teóricos da materia presencialmente e/ou a través da aula Virtual asignada no Campus Remoto. Prevese tamén o uso de Moovi como reforzo para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

Traballo tutelado: elaboración dunha memoria de prácticas da materia, tanto de remo como de piragüismo.

* Metodoloxías docentes que se modifican en docencia semipresencial:

Prácticas de laboratorio: haberá que asistir presencialmente e de maneira rotatoria a 3 prácticas de remo e a 3 prácticas de piragüismo no río Lérez. Ao alumnado ao que non lle toque asistir presencialmente poderá seguir a mesma en streaming, a fin de traballar con grupos reducidos por criterios de saúde e de seguridade.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

1. AVALIACION EN DOCENCIA NON PRESENCIAL

Elimínase o criterio de partida de asistir como mínimo ao 80% das prácticas como requisito previo para superar a materia. Elimínase o informe/memoria de prácticas

A cualificación final da materia resultará da ponderación de dous apartados:

Mantense o exame de preguntas obxectivas para valorar a integración dos contidos teóricos por parte do alumnado, que consistirá nun exame virtual tipo test de 50 preguntas con límite de tempo e 4 opcións de resposta coa obrigatoriedade de contestar ás 50 preguntas. As preguntas mal contestadas non descontarán. A cualificación será de 0 a 10 puntos e haberá que alcanzar como mínimo 5 puntos para superar este apartado. A ponderación deste apartado supón o 40% da cualificación final.

A avaliación práctica da materia realizarase a través dun traballo individual consistente na elaboración dunha progresión didáctica para a aprendizaxe do remo e do piragüismo. As pautas de devandito traballo, serán facilitadas polos profesores ao comezo de curso. A cualificación será de 0 a 10 puntos e haberá que alcanzar como mínimo 5 puntos para superar este apartado. A ponderación deste traballo supón o 60% da cualificación final.

Se o alumno non chega a 5 nos dous apartados a súa cualificación na nota final será de suspenso. A cualificación positiva dalgunha das dúas partes conservarase unicamente até a seguinte convocatoria de xullo.

2. AVALIACION EN DOCENCIA SEMIPRESENCIAL

Polo carácter práctico da materia, haberá que asistir obrigatoriamente e presencialmente a 3 prácticas de remo e a 3 prácticas de piragüismo con participación activa no río Lérez como requisito previo para poder superar a materia.

Recupérase o informe/memoria de prácticas

A cualificación final da materia resultará da ponderación de tres apartados:

A avaliación da docencia práctica realizarase de forma contínua mediante o control de asistencia dos alumnos con participación activa e a observación sistemática por parte do profesor do seu rendemento e o nivel técnico alcanzado ao longo das mesmas (avaliarase o transporte do material, o seu axuste, o manexo e maniobrabilidade técnica da embarcación, etc.). Ao alumnado ao que non lle toque asistir presencialmente poderá seguir a mesma en streaming, a fin de traballar con grupos reducidos por criterios de saúde e de seguridade. A cualificación será de 0 a 10 puntos e haberá que alcanzar como mínimo 5 puntos para superar este apartado. O profesor pasará un parte de firmas de asistencia as prácticas de laboratorio e ademais o día de presentación da materia, proporcionará unha ficha aos alumnos para que a devolvan ao profesor coa a súa fotografía e os datos pertinentes, dentro da primeira semana de comezo das prácticas. A ponderación deste apartado supón o 50% da cualificación final.

Mantense o exame de preguntas obxectivas para valorar a integración dos contidos teóricos por parte do alumnado, que consistirá nun exame virtual tipo test de 50 preguntas con límite de tempo e 4 opcións de resposta coa obrigatoriedade de contestar ás 50 preguntas. As preguntas mal contestadas non descontarán. A cualificación será de 0 a 10 puntos e haberá que alcanzar como mínimo 5 puntos para superar este apartado. A ponderación deste apartado supón o 30% da cualificación final.

Ao rematar o cuadrimestre os alumnos, de maneira individual, deberán presentar unha memoria de todas as prácticas feitas (presenciais e virtuais). Para elaborar esta memoria os profesores facilitarán un modelo tipo de ficha o primeiro día das prácticas. No caso de que os profesores detectasen que as memorias fosen copiadas entre dúas ou máis alumnos, estes deberán facer un traballo individual relacionado coa materia. A data tope para presentar o informe/memoria das prácticas será a data do exámen oficial (fóra deste prazo non se admitirá ningunha memoria). A cualificación será de 0 a 10 puntos e haberá que alcanzar como mínimo 5 puntos para superar este apartado. A ponderación deste apartado é dun 20%

Aqueles alumnos e alumnas que non cumprisen co requisito previo de asistir obrigatoriamente e presencialmente a 3 prácticas de remo e a 3 prácticas de piragüismo con participación activa no río Lérez non poderán superar a materia na primeira convocatoria e deberán presentarse a convocatoria de xullo, tendo que facer o pertinente exámen teórico tipo test, que ponderará un 40%, e deberán presentar un traballo consistente nunha "Progresión didáctica para a aprendizaxe do remo e do piragüismo", que ponderará un 60% (as pautas para a elaboración deste traballo serán facilitadas polos profesores). Estes alumnos e alumnas terán que alcanzar unha puntuación mínima de 5 puntos tanto no exámen como no traballo.

As datas oficiais dos exames pódense consultar na web da facultade no enlace <http://fced.uvigo.es/gl/docencia/exames>.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Socorrismo e a súa didáctica**

Materia	Socorrismo e a súa didáctica			
Código	P02G050V01912			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	1c
Lingua impartición	#EnglishFriendly Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Barcala Furelos, Roberto Jesús Alonso Calvete, Alejandra			
Profesorado	Alonso Calvete, Alejandra Barcala Furelos, Roberto Jesús			
Correo-e	alejalonso@uvigo.es roberto.barcala@uvigo.es			
Web	http://http://remoss.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Materia para a formación especializada en salvamento e socorrismo acuático e nos primeiros auxilios.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG3	Coñecemento e comprensión dos factores fisiolóxicos e biomecánicos que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.
CG11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.
CG20	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas.
CG23	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade.
CG24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.
CE1	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas
CE10	Capacidade para identificar os riscos, que se derivan para a saúde dos deportistas, da práctica de actividades físicas inadecuadas no contexto do adestramento deportivo
CE15	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde do desenvolvemento das actividades físicas inadecuadas entre a poboación que realiza práctica física orientada á saúde
CE17	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físico-deportivas orientada á saúde
CE23	Capacidade para identificar e valorar os riscos que poidan derivarse do uso dos equipamentos e instalacións deportivas
CE26	Capacidade para seleccionar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade físico-deportiva recreativa
CE29	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde, da práctica de actividades físicas inadecuadas nos practicantes de actividade físico-deportiva recreativa

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos sobre o socorrismo e a súa didáctica.	CB1	CG3	CE1
Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo no ámbito do socorrismo.	CB2	CG11	CE10
Coñecemento e comprensión dos factores fisiolóxicos e biomecánicos que inflúen no socorrismo.	CB3	CG20	CE15
Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas e as medidas de actuación urxente fronte a eles.	CB4	CG23	CE17
Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcta intervención das maniobras urxentes.	CB5	CG24	CE23
Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos ó socorrismo e a súa didáctica.		CG25	CE26
		CG26	CE29

Contidos

Tema	
1.- A prevención de accidentes na actividade física e a educación. Instalacións e espazos acuáticos naturais.	1.1. Prevención de accidentes en espazos acuáticos naturais. 1.2. Previr accidentes ou situacións de emerxencia en instalacións acuáticas, velando pola seguridade dos usuarios.
2.- Socorrismo, primeiros auxilios e os CC. Do Deporte	2.1. Primeiro intervinde ante incidentes en contornas acuáticas. Condutas de autoseguridade. PAS. 2.2. Graos do afogado 2.2. Valoración Primaria 2.3. Reanimación Cardiopulmonar 2.4. Obstrución de vía aérea 2.5. Tratamento do paciente traumático 2.6. Primeiros auxilios básicos para socorristas e primeiros intervinde. 2.7. Primeiros auxilios en tempos de COVID-19
3.- Socorrismo acuático	3.1. Rescate de accidentados en espazos acuáticos naturais. 3.2. Rescate de persoas en caso de accidente ou situación de emerxencia en instalacións acuáticas.
4.- Didáctica do socorrismo	4.1. Proceso de ensino aprendizaxe das técnicas de natación adaptadas ao socorrismo. 4.2. Proceso de ensino aprendizaxe dos mecanismos de prevención. 4.3. Proceso de ensino aprendizaxe das técnicas de rescate. 4.4. Proceso de ensino aprendizaxe dos primeiros auxilios

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Obradoiro	10	7.5	17.5
Simulación	11.5	20	31.5
Traballo tutelado	0	40	40
Lección maxistral	10	0	10
Simulación ou Role Playing	20	0	20
Proxecto	1	29	30

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Obradoiro	Talleres para a aprendizaxe de habilidades e técnicas referidas ao contido da materia (eminente práctico). Os talleres de rescate acuático realizaranse en contornas acuáticas naturais -praia ou río)
Simulación	Simulación clínica de casos de estudo (ben virtual ou ben *presencialmente) dos contidos da materia (tanto en praia como en piscina).
Traballo tutelado	Traballo tutelado referido ao último bloque de contidos da materia. O alumno deberá elaborar un traballo a modo de proxecto para a formación nalgún colectivo da educación, deporte ou salvamento de cada unha das unidades dos módulos formativos dos certificados de profesionalidade de socorrismo.
Lección maxistral	Presentación dos contidos da materia por parte do docente (*telemáticamente ou *presencialmente)

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O temario estará dispoñible en fatic, e atenderanse titorías sobre as dúbidas de cada contido. Esta atención personalizada será a través de titorías virtuais e/ou presenciais.

Traballo tutelado O traballo tutelado consistirá na elaboración dun traballo que será presentado en forma de proxecto avaliable. O traballo terá relación sobre o último tema dos contidos. O alumnado recibirá apoio por parte do docente, en titorías (telemáticas ou presenciais) para o correcto seguimento deste traballo.

Avaliación		
Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Simulación ou Role Playing	90	CB1 CG3 CE1 CB2 CG11 CE10 CB3 CG20 CE15 CB4 CG23 CE17 CB5 CG24 CE23 CG25 CE26 CG26 CE29
Simulación 1. Realizarase unha proba de rescate acuático na que se deberán aplicar correctamente técnicas específicas de salvamento (indicaranse antes do exame e atenderán os contidos da materia). Despois do rescate, debería realizar unha RCP de 20 minutos alcanzando un valor de polo menos o 70%. As notas ponderaranse en relación co tempo e a calidade da RCP. (40% da nota)		
Simulación 2. Presentarase un caso clínico ligado a calquera dos contidos da materia (prevención, vixilancia, salvamento ou primeiros auxilios ou unha combinación de varios, tanto espazos acuáticos naturais como instalacións acuáticas) para ser resolto individualmente ou en grupo. (40% da nota)		
Proxecto	10	CB2 CG26 CE1 CB3 CB4
Preparación e presentación dun proxecto audiovisual para a impartición de calquera dos módulos dos certificados de profesionalidade relacionados cos primeiros auxilios e / ou proxecto para a impartición dalgúns contidos asociados nunha poboación vinculada a deportes ou educación. (10% da nota)		

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación será eminentemente práctica. Os contidos teóricos serán avaliados e integrados na simulación práctica. Se a simulación se realiza en grupo, a avaliación será sempre individual. Esta avaliación consistirá nun conxunto de probas relacionadas cos primeiros auxilios e outro conxunto de probas relacionadas co rescate acuático.

A presentación do proxecto pode ser individual ata un máximo de 5 participantes. No caso de ser un grupo, todos os participantes recibirán a mesma nota e, polo tanto, ponderada no proxecto. Este proxecto tamén pode integrarse na parte avaliadora da simulación, sempre que os estudantes asistisen regularmente e previamente co profesor da materia.

Será necesario acadar polo menos o 50% da porcentaxe de cada unha das dúas probas de avaliación (superar ambas partes). Se se suspende unha peza, non se manterá a CUALIFICACIÓN DA PRÓXIMA CONVOCATORIA PARA A PROBA DE SIMULACIÓN OU ROLE PLAYING

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Biernes, J., **Handbook on Drowning Prevention, Rescue, Treatment**, 978-3-540-29656-0, Springer, 2014

Fernández F., Palacios J., Barcala R, Oleagordia A., **Primeros auxilios y socorrismo acuático. Prevención e intervención**, 9788497326490, Paraninfo, 2008

David Szpilman, M.D., Joost J.L.M. Bierens, M.D., Ph.D., Anthony J. Handley, M.D., and James P. Orlo, **Drowning**, 10.1056/NEJMra1013317, N Engl J Med, 2012

Bibliografía Complementaria

PUBMED,

SCOPUS,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Fisioloxía: Fisioloxía do exercicio I/P02G050V01104

Especialización en deportes individuais/P02G050V01907

Outros comentarios

Recoméndase que os estudantes teñan neopreno xa que se realizarán moitas prácticas nun ambiente natural.

Recoméndase que, se existe unha condición de saúde preexistente que poida supor un risco para actividades acuáticas intensas e extremas (como enfermidades cardíacas, epilepsia, mareos, etc.), escolla outro tema con menos risco ou avalíe o seu risco a través dun médico consello.

Se o alumno que presenta unha patoloxía que podería ser potencialmente perigosa para esta materia, decide cursala, deberá poñerse en contacto co servizo de prevención de riscos laborais para que, xunto co profesor, adopte as medidas preventivas específicas para a situación persoal.

Esta materia implica unha intensa actividade práctica en ambientes inestables. O estudante na súa matrícula debe avaliar as súas capacidades físicas e limitacións, así como o seu nivel de natación anterior, a tolerancia á hipotermia ou o afrontamento emocional con situacións simuladas relacionadas con emerxencias acuáticas / deportivas.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen
Mantéñense todas as metodoloxías.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Poderanse adaptar a unha forma virtual a través do campus remoto ou medios *telemáticos en función das indicacións das autoridades sanitarias sobre o aforamento ou a *presencialidade da actividade académica.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (*tutorías)

Realizaranse a través do campus remoto (despacho virtual) ou de medios *telemáticos.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non se modifican (pasarían a desenvolverse online mediante vídeo-tutoriales ou simulación)

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Bibliografía xeral

* Outras modificacións

Non aplica

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Mantéñense.

* Probas pendentes que se manteñen

Mantéñense

* Probas que se modifican

Non se modifican - pasarían a ser *telemáticas e individuais pero sen necesidade de modificar

* Novas probas

Non aplica

* Información adicional

Non aplica
